GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

GŁOS LUDU

CZWARTEK 13 KWIETNIA 2000 ROKU TEL./FAKS (069) 66 07 252 NR 44 ◆ CENA 3,50 Kč

SOBOTA
z Lechem Rzeszutem

inżynierem ogrodnictwa, który zdradzi nam, jak urządzić piękny nowoczesny ogród, jak go pielęgnować, co w zadbanym ogrodzie koniecznie powinno się znaleźć, a z jakich elementów należy zrezygnować. Znajdziemy też w sobotnim numerze wegetariańską receptę na zdrowie i długie życie oraz rozmowę z szefem Stowarzyszenia Wyższej Użyteczności Publicznej „Koegzystencja" Stanisławem Gawlikiem nt. nowo otwartego w Karwinie punktu informacyjnego Rady Europy.

▲ *Ogółem 83 nowe miejsca pracy oferuje zakład produkcji cukierków, który otwarli wczoraj w Pietwałdzie przedstawiciele meksykańskiej spółki ponadnarodowej „Bimbo". Firma posiada 76 fabryk w 16 krajach świata, przede wszystkim w Ameryce Łacińskiej oraz USA. Na kontynencie europejskim ma swoją filię w Niemczech, obecnie weszła także na rynek czeski. Jak podkreślił burmistrz Pietwałdu Václav Holeček, w mieście żyje obecnie 610 bezrobotnych. Stąd wznowienie produkcji cukierków w zakładzie założonym już w 1993 roku przez czeską firmę, która później splajtowała, jest ogromnym wkładem w poprawę sytuacji zarówno w mieście, jak i w regionie. Według burmistrza, meksykańscy właściciele zamierzają sukcesywnie przekazać do użytku kolejne dwa ciągi produkcyjne, przy których pracę znalazłoby kolejnych ok. 200 osób.* (I.T.) *Fot. JAN OLEJNÍK*

NA ZAOLZIU BAWIŁ WICEMINISTER KULTURY ILJA RACEK

Pod czyje skrzydła?

CZESKI CIESZYN (sch) - Na zaproszenie Rady Polaków bawił wczoraj w Czeskim Cieszynie wiceminister kultury RC, Ilja Racek.

W spotkaniu, które odbyło się w czeskocieszyńskiej siedzibie Rady Polaków, wzięli udział również naczelnik karwińskiego Urzędu Powiatowego Karol Siwek, dyrektor Biblioteki Regionalnej w Karwinie Halina Molin oraz kierowniczka Oddziału Literatury Polskiej biblioteki, Helena Legowicz. Radę Polaków reprezentował wiceprezes Bronisław Walicki, Rudolf Moliński oraz Elżbieta Stróżczyk.

Jak poinformował naszą redakcję Józef Szymeczek z Kancelarii Rady Polaków, w czasie rozmów sporo miejsca poświęcono problematyce polskich instytucji kulturalnych w świetle nowego podziału administracyjnego kraju. „Konkretnie była mowa o przyszłości do tej pory zarządzanych przez powiat przybytków polskiej kultury na Zaolziu, takich jak Teatr Cieszyński, Biblioteka Regionalna czy Ośrodek Dokumentacyjny" - powiedział J. Szymeczek. Jak słusznie zauważyła bowiem kierowniczka Oddziału Literatury Polskiej biblioteki Helena Legowicz, potrzeby autochtonicznych mniejszości narodowościowych różnią się od potrzeb mniejszości wywodzących się spoza regionu. W odpowiedzi wiceminister obiecał zaprosić dyrektor Biblioteki Regionalnej H. Molin do wzięcia udziału w rozmowach dotyczących przygotowywanej ustawy o bibliotekach.

Co do przyszłych losów Teatru Cieszyńskiego, przedstawił I. Racek trzy alternatywne rozwiązania, wśród których za najlepsze uczestnicy spotkania zgodnie określili podporządkowanie teatru bezpośrednio Ministerstwu Kultury RC. Mniej przychylnie została przyjęta koncepcja przejścia teatru pod zarząd władz okręgowych, zaś jako najmniej szczęśliwe rozwiązanie określono przejęcie zarządzania teatrem przez miasto.

Podczas rozmów z wiceministrem poruszono też problem obcinania przez państwo dotacji na działalność organizacji mniejszościowych. I. Racek zapewnił przedstawicieli polskiej mniejszości, że minister kultury Pavel Dostál dokładnie zapoznał się z treścią listu, jaki m.in. w tej sprawie wystosowali do niego przedstawiciele tzw. grupy 3x3 (po trzech przedstawicieli Kongresu Polaków, PZKO i „Wspólnoty"), oraz że na poruszane w liście kwestie mogą niebawem spodziewać się pisemnej odpowiedzi.

OBRADY PRZEDSTAWICIELI KONGRESU POLAKÓW, PZKO I „WSPÓLNOTY"

O szkolnictwie i wyborach

CZ. CIESZYN (mro) - Kolejne spotkanie grupy umownie nazwanej „3x3" (Kongres Polaków, PZKO, Ruch Polityczny „Wspólnota") odbyło się w ub. poniedziałek w Czeskim Cieszynie. Tym razem jego tematem były sprawy związane ze szkolnictwem, dlatego też w obradach wzięli udział przedstawiciele Towarzystwa Nauczycieli Polskich, Macierzy Szkolnej i Polskiego Centrum Pedagogicznego.

„Dzięki od lat dobrze działającej Komisji Szkolnej Rady Polaków, w której reprezentowane są PZKO i »Wspólnota«, nie ma w tej dziedzinie rozbieżnych działań" - powiedział „GL" Wawrzyniec Fójcik, prezes Rady Polaków. „Zgromadzeni wspólnie poparli postulat, by przepisy wykonawcze do realizacji prawa do kształcenia w języku ojczystym były opracowywane równolegle w obydwu przygotowywanych ustawach, tzn. w ustawie o mniejszościach narodowych i ustawie o szkolnictwie. Jak dotąd mniejszości narodowe nie mają bowiem żadnej pewności, czy ustawa o mniejszościach, tak jak była przygotowana przez Radę ds. Narodowości, uzyska poparcie rządu. Dla polskiego szkolnictwa ważne jest m.in. to, by urzędnicy państwowi, ewentualnie władze gminne, nie mogły dowolnie decydować o zamknięciu polskojęzycznych klas czy szkół.

Dyskutowano też o potrzebie popularyzacji wysokiego poziomu polskiego szkolnictwa w RC i innych walorów tych szkół. Przedstawiciele Rady Polaków, Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego apelowali o pomoc TNP i Macierzy Szkolnej przy uświadamianiu społeczeństwu polskiemu faktu, iż nawet w demokracji nikt nam odgórnie nic za darmo nie da. Będziemy mieli tylko te prawa, które sobie wywalczymy. Do tego potrzebna jest nam wspólna reprezentacja polityczna na wszystkich szczeblach samorządów".

Jak dodał prezes Rady Polaków, grupa 3x3 postanowiła w myśl uchwały Rady Przedstawicieli Kongresu Polaków kontynuować przygotowania do wspólnego wystawienia listy kandydackiej w wyborach okręgowych. „W najbliższym czasie na podstawie zebranych kwestionariuszy od organizacji polskich, pełnomocników gmin i Miejscowych Kół PZKO powołany zostanie sztab wyborczy, który zajmie się przygotowaniem propozycji listy kandydackiej i programu wyborczego" - dodał Wawrzyniec Fójcik.

„Wynik obrad usatysfakcjonował także naszą stronę" - powiedział „GL" Zygmunt Stopa, prezes ZG PZKO. „W sprawie pomocy szkołom zadeklarowaliśmy daleko idącą pomoc ze strony MK PZKO, z drugiej strony oczekujemy większego zaangażowania uczniów w pracy Kół. Co do wyborów - pełzetknowcy aktywnie włączą się w akcję przekonywania o celowości wzięcia udziału w wyborach i głosowania na polską listę kandydacką" - dodał.

KOMBATANCI I RODZINA KATYŃSKA PAMIĘTAJĄ

Trzy rocznice

REGION (mro) - Trzy rocznice zdominują wiosnę zaolziańskich kombatantów i osób stowarzyszonych **w Rodzinie Katyńskiej - 60. rocznica mordu katyńskiego przez NKWD, 60. rocznica założenia** obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu oraz 55. rocznica zakończenia II wojny światowej.

„Konsulat Generalny RP w Ostrawie zgodził się objąć patronatem zaolziańskie uroczystości rocznicowe, które przebiegną 30 kwietnia br. w Czeskim Cieszynie" - powiedział „GL" Bronisław Firla, prezes Koła Polskich Kombatantów w RC.

Ciąg dalszy na str. 2

▲ *Wiceminister kultury RC Ilja Racek (w środku) podczas wczorajszego spotkania w siedzibie Rady Polaków w Cz. Cieszynie. Obecny był również naczelnik karwińskiego Urzędu Powiatowego, Karol Siwek (z prawej); delegacji Rady Polaków przewodniczył wiceprezes Bronisław Walicki.* *Fot. FRANCISZEK BAŁON*

■ Z KRAJU ■ ZE ŚWIATA

■ Przedstawiciele RC obiecali w Brukseli, że zrezygnują z unii celnej ze Słowacją. Unia celna, jaka łączy Czechy ze Słowacją jest jedną z ostatnich pozostałości po wspólnym państwie - Czechosłowacji.

■ Siedem dni po podjęciu przez Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy decyzji o rozpoczęciu procedury zawieszenia Rosji w prawach członka Rady, rosyjski parlament zażądał anulowania tej decyzji.

■ Dwa tysiące osób naraz czyszczących zęby przez 200 sekund ustanowiło wczoraj na stadionie w Pradze nowy czeski rekord, który zostanie wpisany do księgi Guinnessa.

■ POGODA

CZWARTEK - Zachmurzenie umiarkowane z przelotnymi opadami deszczu, w górach śniegu. Temperatura w dzień 12-16 st., nocą 5-1 st. C. Wiatr płd.-zach. 3-7 m na sek.

PIĄTEK - Zachmurzenie umiarkowane z przejaśnieniami, wyjątkowo możliwe przelotne opady deszczu. Temperatura w dzień 14-18 st., nocą 8-4 st. C.

ZAGOSPODAROWANY ZOSTANIE TAKŻE PARTER

Remont w urzędzie

MILIKÓW (kor) - Prawdopodobnie aż do końca roku potrwa w Milikowie remont kapitalny budynku Urzędu Gminnego. Jak się dowiedzieliśmy, większość kosztów remontu pokryje gmina z dotacji państwowej.

Jak na razie odnowione zostały biura starosty i jego zastępcy, sala posiedzeń oraz zaplecze socjalne. Przebiegnie również remont parteru budynku, gdzie powstaną lokale użytkowe, w których w przyszłości mieścić się będą gabinet lekarza rejonowego, zakład fryzjerski, a być może znajdzie tu lokum także któraś z miejscowych firm usługowych.

W tym roku - w ramach remontu - budynek Urzędu Gminnego, podobnie jak gmach szkoły, mieszczący czeskie i polskie podstawówki oraz przedszkola, zostanie zgazyfikowany, na co gmina miałaby otrzymać dotację z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego RC.

ISSN 1212-4222

BOGUMIŃSKI SENATOR ALFRÉD MICHALÍK O KASACH SPÓŁDZIELCZYCH

Kto jest winien?

Nowa ustawa o kasach spółdzielczych, czyli tzw. kampeliczkach ujrzała przed niedawnem światło dzienne. Według senatora ČSSD Alfréda Michalika z Bogumina, nowa ustawa zaostrza reguły funkcjonowania kas spółdzielczych, a równocześnie istniejącym jeszcze na rynku pieniężnym kasom pozwala przeżyć. „Na podstawie informacji, jakie w tej kwestii posiadam, mogę powiedzieć, że rząd jest w stanie w przeciągu najbliższych dwóch, trzech lat przygotować ustawę o kasach spółdzielczych zgodną z normami Unii Europejskiej" - powiedział A. Michalík.

Zanim to jednak nastąpi, państwo zamierza chociażby w niewielkim stopniu zniwelować straty, jakie ponieśli lub dopiero poniosą członkowie kas - drobni ciułacze, osoby nieraz w podeszłym już wieku. „Jako jedyne wyjście widzę udzielenie kasom spółdzielczym pożyczki, która pozwoliłaby zalagodzić straty, ale również - ponieważ nie chodziłoby o bezzwrotną pomoc finansową - wyciągnąć odpowiednie wnioski" - stwierdził A. Michalík.

Jak zauważył senator, przyczyn raz po raz legających w gruzach kas spółdzielczych jest niemało. „Zastanawiamy się, co spowodowało, że od 1995 roku blisko 100 tys. osób powierzyło swoje oszczędności kasom spółdzielczym, by po upływie trzech, czterech lat stwierdzić, że połowa pieniędzy zniknęła bez śladu, że ich oszczędności zostały wykorzystane do wielce podejrzanych celów" - mówi A. Michalík.

Spośród najbardziej katastrofalnych w swych skutkach błędów w ustawie o kasach spółdzielczych z 1995 wymienia m.in. to, że liczba członków jednej kasy nie była w żaden sposób limitowana, poszczególne kasy liczyły nawet dziesiątki tysięcy członków. „Kiedyś kasa spółdzielcza była związana z określonym regionem, jej członkowie znali się nawzajem, wiedzieli, komu pożyczają pieniądze" - stwierdza bogumiński senator.

Zasadniczym błędem było też utworzenie urzędu nadzoru nad kasami spółdzielczymi dopiero w dwa lata po rozpoczęciu ich działalności. „Uważam, że najpierw należało utworzyć urząd, a dopiero potem kasy" - zauważył senator. „Nie wywiązała się ze swego zadania również baza członkowska, która kierownictwa kas nie kontrolowała tak, jak powinna. Jak się bowiem okazało, miesięczna pensja podstawowa menedżerów kas wynosiła wprawdzie od 30 do 40 tys. koron, do tego jednak dochodziły premie rzędu kilku set tysięcy koron. Ciekaw jestem, kto wyraził zgodę na tak wysokie premie?" - dodaje A. Michalík.

(sch)

MIĘDZYNARODOWE TARGI TURYSTYCZNE

Beskidy bez granic

BIELSKO-BIAŁA (mro) - Hala wystawowa „Pod Szyndzielnią" na czas od ubiegłego piątku do najbliższej niedzieli zamieniła się w wielki ośrodek propagujący turystykę w Republice Czeskiej.

Stało się tak za sprawą Międzynarodowych Targów Turystycznych, na których swoje stoiska miały powiaty Karwina i Frydek-Mistek. W tym ostatnim pełniło dyżur także 11 starostów gmin regionu jabłonkowskiego, a wśród nich starosta Gródku, Pavel Tomčala. „Prezentowaliśmy możliwości turystycznego wyżycia się w naszej części Beskidów"- powiedział P. Tomčala. „Póki co nie są one wielkie. Potrzebne jest rozbudowanie sieci hoteli, restauracji, zbudowanie wyciągów narciarskich, kolejek linowych - na Czantorię, na Kozubową, na Skałkę. Na tym się zaczyna i kończy. Próbujemy realizować budowę ścieżek konnych, wraz z odpowiednim przejściem granicznym na Stożku.

Jako mikroregion składamy projekty o pomoc z Unii Europejskiej, oczywiście przy pełnej koordynacji ze stroną polską"- dodał.

Jak powiedziała „GL" Anna Ležáková z Urzędu Powiatowego we Frydku-Mistku, spotkania targowe wykorzystano do oficjalnych spotkań delegacji powiatu na czele z zastępcą naczelnika Janem Hlisnikovskim z przedstawicielami powiatów cieszyńskiego, bielskiego i władzami miasta Bielska-Białej. Omawiano szczegóły wkrótce mającej ukazać się na półkach księgarskich mapy „Beskidy bez granic" współfinansowanej przez PHARE. Szlifowano też umowę o powstaniu „Euroregionu Beskidy".

Trzy rocznice

Dokończenie ze str. 1

„Zainauguruje je o godz. 13.00 składanie kwiatów pod tablicą pamiątkową poświęconą lotnikom cieszyńskim, którzy zginęli podczas II wojny światowej, usytuowaną przy Teatrze Cieszyńskim. Być może jeszcze przed obchodami zostanie zainstalowana tam druga tablica poświęcona lotnikom biorącym udział w operacji ostrawskiej, która też od razu zostałaby poświęcona. W godzinę później odbędzie się msza ekumeniczna w kościele pw. Serca Jezusowego w Alejach, którą uświetni grą na organach Marta Bury, zaś słowo Boże wygłoszą ks. Piotr Badura i ks. senior Bogusław Kokotek. Liczymy także na przyjazd kpt. Zbigniewa Kowalczyka, kapelana krakowskiego okręgu WP. Po mszy uczestnicy uroczystości udadzą się pod pomnik na Konteszyńcu, gdzie, jak wiadomo, zgromadzono ziemię z pól bitewnych II wojny światowej i Katynia. Tam będą przemówienia i złożenie kwiatów. Po obchodach nastąpi nieformalne spotkanie kombatantów w klubie PZKO na ul. Bożka". Obchody będą kontynuowane w maju.

„Nasza delegacja, za pośrednictwem Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych RP, poleci najprawdopodobniej do Bolonii na obchody zakończenia II wojny światowej i zarazem wyzwolenia miasta (2-9 maja br.). Otrzymaliśmy także zaproszenie do Niemiec, gdzie od 6 do 9 maja nad Łabą spotkają się wojskowi armii sprzymierzonych: amerykańskiej, angielskiej, rosyjskiej i polskiej" - dodał B. Firla.

DNI KULTURY EUROPEJSKIEJ

Światowa Ostrawa

OSTRAWA (mro) - Od ub. wtorku Ostrawa zmieniła się w centrum kultury na skalę europejską, a to za sprawą rozpoczętych właśnie „Dni Kultury Europejskiej", zorganizowanych pod patronatem Magistratu Ostrawy i Alliance Francaise. Do 2 maja sale wystawowe, kinowe i koncertowe metropolii Moraw Północnych prezentować będą twórczość artystów z Francji, Wielkiej Brytanii, Szwajcarii, Austrii, Norwegii i Szwecji.

W Konserwatorium Ostrawskim na przykład wystąpi 23 bm. zespół pieśni i tańca ze Szwajcarii, 28 bm. odbędzie się tu koncert muzyki klasycznej. W Galerii 761 oraz w siedzibie Alliance Francaise zainstalowane zostaną 2 maja wystawy fotografików ze Szwecji, Norwegii i RC, w Minikinokawiarni odbędą się pokazy filmów brytyjskich i skandynawskich.

Akcentem szczególnie europejskim będzie dyskusja z Davidem Ringrosem, przedstawicielem Komisji Europejskiej w Pradze, która odbędzie się 19 bm. na Wydziale Ekonomicznym Wyższej Szkoły Górniczej - Uniwersytetu Technicznego.

W BIBLIOTECE POD ZNAKIEM KRZYŻÓWEK

Dla mądrych głów

KARWINA (sch) - Pod hasłem „Krzyżówka z »Przekroju« to rozrywka zdrowa i tania" przebiegnie 26 kwietnia br. w lokalach karwińskiej Biblioteki Regionalnej na rynku Masaryka szósta edycja konkursu pn. „Mistrz krzyżówek »Przekroju«". Organizatorem imprezy jest jak co roku Oddział Literatury Polskiej BR w Karwinie.

Jak poinformowała „GL" bibliotekarka Barbara Kołatek, w konkursie można wziąć udział zarówno indywidualnie, jak i parami. Nagrodą główną jest tradycyjnie roczna prenumerata miesięcznika „Przekrój", dla zwycięskiej pary przewidziano nagrody książkowe.

Zgłoszenia należy kierować pod adresem biblioteki do 21 bm., wpisowe - 30 koron - można uregulować na miejscu przed rozpoczęciem konkursu.

Nie sygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z satelitarnego serwisu informacyjnego Polskiej Agencji Prasowej.

▲ *Obóz koncentracyjny Mauthausen, maj 1970 r.* *Fot. T. WRATNY*

Minęło 60 lat...

Dzień 12 kwietnia 1940 roku zapisał się na zawsze w pamięci setek polskich rodzin na Zaolziu. W tym dniu, wczesnym rankiem, kiedy to jeszcze wszyscy byli pogrążeni w głębokim śnie, do wielu drzwi załomotały kolby karabinów żandarmów hitlerowskich. Z domów wywlekano mężczyzn, nie zważając na płacz przestraszonych kobiet i dzieci. Rozpoczęła się realizacja szatańskiego planu oczyszczenia „pragermańskiego" terenu Olsagebietu z niepożądanego elementu polskiego. Niemcy i ich miejscowi „sługusi" święcili swój triumf. Aresztowano wszystkich tych, którzy w jakikolwiek sposób angażowali się w polskim życiu społecznym i kulturalnym.

Taki los spotkał zarówno profesorów orłowskiego gimnazjum, lekarzy, nauczycieli, urzędników, jak i rzemieślników czy górników. Po długich, pełnych niepokoju tygodniach nadeszły do rodzin aresztowanych pierwsze, jakże krótkie listy, na których odwrocie widniał adres: Konzentrazionslager Mauthausen-Gusen, Block X, Stube Y, Nr. Z. Późnym latem i jesienią tego samego roku nadeszły pierwsze telegramy donoszące o najgorszym... Pozostały wdowy i sieroty... oraz pamięć o tamtych dniach, które tak dramatycznie wpłynęły na losy setek rodzin w kraju nad Olzą.

Pamiętajmy o tamtych wydarzeniach, przypominajmy o nich i działajmy tak, by już nigdy się nie powtórzyły. **inż. TADEUSZ WRATNY, Karwina**

WETERYNARZE APELUJĄ O OSTROŻNOŚĆ

Przechytrzyć lisa

FRYDEK-MISTEK (wak) - W najbliższą sobotę i niedzielę w powiecie frydecko-misteckim rozpocznie się szczepienie wolno żyjących lisów przeciwko wściekliźnie. Przynęty w kształcie łódki o rozmiarach 6x4 cm, zawierające mączkę kostną oraz kapsułkę z żywym, choć osłabionym wirusem wścieklizny, rozmieszczać będą myśliwi, członkowie kół łowieckich. Szczepionka ma kolor brązowy i intensywny rybi zapach.

Jak poinformował „GL" Jiří Sobota, dyrektor Powiatowego Zarządu Weterynarii we Frydku-Mistku, szczepionka wywołuje działanie uodporniające na wściekliznę tylko u lisów. Jej dotknięcie przez człowieka spowoduje, iż nie zostanie ona podjęta przez to zwierzę.

Służby weterynaryjne ostrzegają przed kontaktem ludzi ze szczepionką. W wypadku, że dojdzie do zetknięcia się szczepionki ze zdrowym naskórkiem człowieka, wystarczy krytyczne miejsce obmyć wodą i mydłem, ewentualnie zastosować zwykłe środki dezynfikujące. Jeżeli jednak szczepionka dostanie się do otwartej rany, należy niezwłocznie zgłosić się do lekarza, istnieje bowiem możliwość zarażenia się śmiertelną chorobą.

Jiří Sobota zwraca jednocześnie uwagę, że w okresie 21 dni od daty wyłożenia leku nie można organizować polowań i płoszyć zwierzyny. W tym czasie także psy nie powinny wychodzić z domostw bez opieki.

W czasie dwudniowej akcji wyłożonych zostanie 17 dawek szczepionki na kilometr kwadratowy.

JABŁONKOWIANIE LICZĄ NA POMOC MINISTERSTWA

»Ameryka« do remontu

JABŁONKÓW (kor) - Jabłonkowianie chcieliby w tym roku przystąpić do drugiego etapu remontu miejskiej pływalni, zwanej popularnie „Ameryką".

Jak poinformował „GL" burmistrz Petr Sagitarius, zgodnie z decyzją przedstawicielstwa miejskiego, miasto wyłoży ze swojego budżetu na „Amerykę" ok. 800 tys. koron, z czego 300 tys. koron na utrzymanie basenu, 500 tys. natomiast pochłonie sam remont.

„Liczymy jednak, że pomoże nam również państwo" - stwierdził burmistrz. „Podobnie bowiem jak przed rokiem Ministerstwo Rozwoju Regionalnego RC obiecało ogłosić projekty pn. Regionalny Program Wsparcia Rozwoju Regionu Północnych Moraw i Śląska oraz Wspieranie Rozwoju Ruchu Turystycznego. W tych dniach zatem wystosuję do ministerstwa prośbę o dotację".

Z kolei zastępca burmistrza, Stanisław Jakus, powiedział redakcji, że w najbliższych dniach rada miejska ogłosi przetarg na głównego realizatora i dostawcę remontu. „Chcielibyśmy zdążyć z tym etapem jeszcze przed sezonem. A będzie trzeba zainstalować przy oczyszczalni wody odpływającej z basenu tzw. linię akumulacyjną, co znacznie podniesie wydajność oczyszczalni, oraz podnieść i uszczelnić dno basenu".

Na tym remont pływalni się nie skończy - w przyszłości chcieliby jabłonkowianie wyłożyć swój basen maską plastyczną, zbudować brodziki dla dzieci, a być może także „tobogan". O tym jednak będzie mowa dopiero podczas prac nad budżetem miasta na rok 2001.

■ ZAPROSZENIE ZA OLZĘ

Elżbieta Tosza w Cieszynie

Dla tych, którzy nie spotkali się jeszcze z nazwiskiem pani Elżbiety Tosza warto przypomnieć, że jest to niezwykła postać w dziejach Teatru Śląskiego w Katowicach, gdzie pracuje jako kierownik literacki. Jest E. Tosza nadto autorką cennego wydawnictwa, w którym zawarła dzieje Teatru Śląskiego w otoczce zjawisk tworzących obraz tej dzielnicy Polski. Spotkanie z E. Toszą odbędzie się w Klubie Propozycji w najbliższy piątek, 14 marca o godz. 18.00 w lokalu SM „Cieszynianka" przy ul. Hajduka 1 w Cieszynie. (da

TURNIEJ TAŃCA „HUTNICZA MŁODOŚĆ 2000"

Wirujące talenty

TRZYNIEC (wak) - Ponad 170 zawodników ubiegać się będzie w sobotę i niedzielę w trzyniecki Domu Kultury „Trisia" o tytuł najlepszej pary w tańcach standardowych oraz latynoamerykańskich. W pierwszym dniu turnieju wirować będą na parkiecie tancerze w wieku od 9 do 19 lat (klasy C, B, A, M), w drugim - o awans z klasy B do A oraz A do M - walczyć będą pary taneczne z RC, Polski i Słowacji.

Miasto-gospodarza imprezy reprezentować będzie dwanaście młodzieżowych par tanecznych z KT „Elan", wśród nich mistrzowie RC: Pavel Bič - Sylwia Konderla oraz Piotr Zabystrzan - Jitka Konderla.

„Dobre wyniki na parkiecie i możliwość dorównania do poziomu krajowego lub międzynarodowego osiąga się dzięki systematycznemu treningowi i także, a może przede wszystkim, dzięki ogromnemu zaangażowaniu rodziców trenującej młodzieży, którzy swoim dzieciom poświęcają wiele czasu i... pieniędzy. Trzeba bowiem wiedzieć, że stroje tancerzy są bardzo drogie, średnio trzeba wydać kilka tysięcy koron na kreacje tancerki i prawie tyle samo na kostiumy tancerza" - mówi Oton Hila, sędzia oraz trener KT „Elan" w jednej osobie.

W turnieju uczestniczyć będą również młodzi tancerze z hawierzowskiego KT „Foduraček" oraz z orłowskiego „Domina".

■ Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA ■ Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA ■ Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA ■ Z PAP-em DOOKOŁA ■

Niezdrowe chrapanie...

Częste przerwy w oddychaniu podczas snu, określane jako bezdech i występujące na przemian z chrapaniem, są oznaką skłonności do nadciśnienia tętniczego.

Claude Lenfant, dyrektor amerykańskiego Narodowego Instytutu Serca, Płuc i Krwi (NHLBI) informuje, że związek bezdechu z nadciśnieniem przebadano po raz pierwszy na bardzo dużej grupie 6 tys. osób w wieku powyżej 40 lat. Regularne przerwy w nocnym oddychaniu zwykle powtarzają się od 20 do 30 razy w ciągu godziny. Każda trwa co najmniej dziesięć sekund. Okazało się, że wśród ludzi cierpiących na bezdech i chrapiących przez sen, nadciśnienie tętnicze występuje o 45 proc. częściej niż u pozostałych badanych.

Lenfant podkreśla, że nadciśnienie tętnicze jest jedną z głównych przyczyn chorób serca i naczyń wieńcowych. Ludzie mający nocny bezdech i chrapiący powinni informować o tym lekarzy, aby można było jak najwcześniej postawić diagnozę na temat ich nadciśnienia i stanu serca. Od wczesnego wykrywania zaburzeń pracy naczyń wieńcowych zależy w dużym stopniu zmniejszenie śmiertelności wywoływanej przez choroby sercowe - podkreślił amerykański naukowiec.

Trzeba się starać!

Christopher Phiri, mieszkaniec Zimbabwe, który wystąpił o rozwód, usłyszał od sędziów, że ma się pojednać z żoną i... lepiej starać się w małżeńskim łożu. Phiri chciał się rozstać z małżonką, ponieważ - jak tłumaczył sądowi - dokonała ona aborcji, a poza tym często przychodziła bardzo późno do domu.

Sędziowie Buzton Ng'andu i Robert Mwananshiku uznali, że małżeństwo da się uratować. Nakazali próbę pojednania i wytłumaczyli mężowi, że jeśli będzie się lepiej starał, jego związek zostanie pobłogosławiony potomstwem.

Z sealandzkim paszportem?

Hiszpańscy policjanci zlikwidowali siatkę fałszerzy dokumentów zrzeszającą około 60 osób - poinformowała hiszpańska Guardia Civil. Fałszerze działali w imieniu fikcyjnego państwa „Księstwo Sealand". Przestępcy sprzedawali fałszywe paszporty dyplomatyczne, prawa jazdy, dyplomy uniwersyteckie i inne dokumety za pośrednictwem swojej „ambasady" w Madrycie oraz za pośrednictwem Internetu. Księstwo Sealand zostało utworzone w 1967 roku przez byłego majora brytyjskiego Roya Batesa na brytyjskiej platformie wojskowej zbudowanej w 1942 roku u ujścia Tamizy. Znajduje się ona poza wodami terytorialnymi W. Brytanii i jest od dawna opuszczona.

„Regentem" Sealandii był Hiszpan Francisco Trujillo Ruiz. „Dyplomaci" fikcyjnego państwa związani byli z szaconową hiszpańską Fundacją Goya, do której należą arystokraci, przedstawiciele świata kultury, rozrywki i polityki. „Prywatna Rada" księstwa dokonywała oszukańczych operacji handlowych z państwami afrykańskimi.

Zemścił się na córkach

46-letni mężczyzna postrzelił w kalifornijskiej miejscowości Perris dwie małe dziewczynki, raniąc jedną z nich śmiertelnie, po czym popełnił samobójstwo. Przedtem przez trzy dni więził ich matkę, gwałcąc ją wielokrotnie. Wszystko dlatego, że kobieta chciała z nim zerwać.

Kiedy kobiecie udało się w poniedziałek przekonać Onemeousa Phillionna Jamesa, żeby rozwiązał jej ręce i nogi, natychmiast pobiegła do sąsiada po pomoc. Gdy wróciła, jej córki (2 lata i 6 lat) leżały na podłodze, obie ranne w głowę, obok zwłok mężczyzny, który popełnił samobójstwo. Młodsza z dziewczynek, córka Jamesa, zmarła we wtorek w szpitalu. Stan starszej, pochodzącej z innego związku matki, jest krytyczny.

Komunalna rzeczywistość

● ROZMOWA Z PETREM SMRČKIEM, WICEPREZYDENTEM HAWIERZOWA ●

■ Nadzoruje Pan poczynania służb miejskich, które bezpośrednio wpływają na życie hawierzowian, a więc zajmują się uprzątaniem miasta, drogami i ulicami, wodociągami i kanalizacją, ciepłownictwem, gospodarką mieszkaniową, a także remontami mieszkań. Wizytówką miasta są również zieleńce, skwery, place zabaw...

- W ciągu najbliższych dwóch, trzech miesięcy Hawierzów powinien się zmienić przede wszystkim z korzyścią dla mieszkańców. Odpowiednie służby miejskie już zaczęły wiosenne porządki. Przycinane są krzewy, obcinane gałęzie lub wycinane stare i chore drzewa, przede wszystkim topole i akacje. Na utrzymanie zieleni w mieście przeznaczono 15,5 mln koron. Suma jest spora, ale władze miasta są zdania, że sprawa warta jest zachodu. Wypada dodać, że pod stałą opieką hawierzowskich służb miejskich znajduje się 350 ha terenów zielonych, z tego 187 ha powierzchni trawiastych. W centralnych punktach miasta trawy koszone są pięć razy, na obrzeżach - trzy razy w ciągu roku. Pozostałe tereny objęte są pielęgnacją jednorazową, co oznacza, że i tu przeprowadza się koszenie, przycinanie krzewów oraz usuwanie posuszu i śmieci. Sporą sumę, bo 800 tys. koron przeznaczono także w tym roku na pielęgnację żywopłotów oraz na wysadzenie kwiatów i krzewów ozdobnych w pasie zieleni rozdzielającym jezdnie, ciągnącym się od ronda (koło dworca kolejowego) po błędowicki kopiec oraz na rynku T. G. Masaryka w Szumbarku. Ok. 400 tys. koron zapłaci miasto za likwidację chwastów, zwłaszcza barszczu. Od kilku dni odnawiane są ławki, drabinki, huśtawki, wymienia się piasek w osiedlowych piaskownicach. Z myślą o lepszym zagospodarowaniu wolnego czasu młodzieży na boiskach w centrum miasta miałoby stanąć w pierwszym półroczu dziesięć kosz do koszykówki oraz pięć stołów do ping-ponga.

■ A co re śmieciami na ulicach?

- Codziennie pracownicy miejskich Usług Technicznych czyszczą ulice w centrum i na obrzeżach miasta. Specjalne ekipy opróżniają śmietniki, zamiatają główne deptaki, przystanki autobusowe. Dbamy, aby na ulicach nie zalegały śmieci, psie odchody i niedopałki papierosów. Jednakże część ludzi jest jaka jest - choć są śmietniki, wolą rzucać odpadki na chodnik. Na terenie miasta znajduje się ponad sto kolorowych pojemników na selektywną zbiórkę odpadów. Na razie na papier i szkło, w najbliższej przyszłości dołączą do nich kolejne - na odpady z mas plastycznych. Są także samodzielne pojemniki na akumulatory samochodowe. Od kilku lat hawierzowian obowiązuje harmonogram wywozu odpadów wielkogabarytowych, opracowany przez Wydział Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta. Dwa razy w roku - wiosną i jesienią - można wrzucać do kontenerów niepotrzebne telewizory, lodówki czy meble. Rupiecie wywożone są na wysypisko na koszt miasta. Do akcji „Czyste miasto" ogłoszonej w tym roku przez Powiatową Stację Higieny w Karwinie chcemy włączyć również uczniów szkół hawierzowskich. Zachętą do udziału miałaby być nagroda pieniężna w wysokości 2 tys. koron dla każdej placówki szkolnej, która weźmie w niej udział.

▲ *Hawierzów.* *Zdjęcie ilustracyjne (mro)*

O porządek w mieście dbać będzie również w tym roku 40 bezrobotnych, których ratusz zatrudnił do robót publicznych.

■ Dla hawierzowian najważniejszy jest dach nad głową. Co w tej dziedzinie władze miasta robią?

- Kluczowym dokumentem w tej sferze jest Program polityki mieszkaniowej miasta do 2002 roku. Określa on stan naszych zasobów mieszkaniowych, zwłaszcza w zakresie remontów, sugeruje ogromne potrzeby mieszkańców w najbliższej przyszłości. Jednak już teraz wiadomo, że nie starczy pieniędzy na adaptację i modernizację wszystkich mieszkań czy budynków. Kapitalnym remontom dachów lub zaciepleniu poddane zostaną w tym roku m.in. budynki - przy ul. Błędowickiej, Klicpery, P. Bezruča i Młodzieżowej. Ponad 33 mln koron przeznaczono na bieżącą modernizację - malowanie okien, klatek schodowych, wymianę drzwi wejściowych - zwłaszcza bloków mieszkalnych w Szumbarku. Pod koniec ubiegłego i na początku bieżącego roku oddano do użytku, formą nadbudówki lub przybudówki, 16 nowych mieszkań przy ul. Błędowickiej, Spokojnej i Lipowej.

■ Mieszkańcy wielu domków rodzinnych na obrzeżach miasta od lat upominają się o wybudowanie sieci kanalizacyjnej...

- Budowa kolektorów sieci kanalizacyjnej jest bardzo drogą inwestycją, jednakże staramy się co roku, według wcześniej opracowanego planu, dalej ją rozbudowywać. W tym roku będą to domy wzdłuż ul. Przyjaźni w Żywocicach oraz Prachacickiej w Suchej Dolnej.

■ Jadąc samochodem przez osiedlowe ulice, nie sposób ominąć dziur w jezdni...

- Miasto opiekuje się drogami o długości 150 km. Gdybyśmy chcieli przeprowadzić ich kapitalny remont, musielibyśmy wydać znacznie więcej pieniędzy z miejskiej kasy. Co roku staramy się więc naprawić część najbardziej zniszczonych odcinków. Remonty kapitalne jezdni przeprowadzać będziemy etapowo, tzn. nie będziemy, jak w latach poprzednich, rozpoczynali prac w kilku miejscach równocześnie. Do największych tegorocznych inwestycji „drogowych" należy remont kapitalny jezdni koło domu handlowego „Budoucnost" oraz budowa ronda, włącznie sygnalizacji świetlnej koło stacji benzynowej „Aral" (w pobliżu szpitala miejskiego).

■ Co Jeszcze planuje w tym roku dział gospodarki komunalnej z myślą o ułatwieniu życia mieszkańcom?

- Z myślą o osobach niepełnosprawnych kontynuowany będzie program usuwania barier. Kierowców na pewno ucieszy budowa parkingów przy ul. Słowiańskiej i Karwińskiej (w pobliżu Komendy Miejskiej Policji RC), zaś lokatorów mieszkających przy ul. Stanicznej, Kolejarzy oraz Datyńskiej w Datyniach Dolnych - rozpoczęcie gazyfikacji.

Jest jeszcze kilka innych mniejszych czy większych inwestycji, które rozpoczęte zostały w ubiegłym, a zakończone zostaną w bieżącym roku, m.in. oddane zostanie do użytku prawe skrzydło ratusza, do którego miałby się przenieść punkt kontaktowy z budynku „Redonu" przy ul. Buriana, czy zmodernizowana kaplica cmentarna. Remontowi poddany zostanie mostek i ławka przez rzekę Łucynę, zaś rekonstrukcji jedna z trzech miejskich fontann...

WANDA KULA

■ PRZYSTAWKA CZWARTKOWA ■ PRZYSTAWKA CZWARTKOWA ■ PRZYSTAWKA ■

O przyzwyczajeniu

Czytałem „Pamiętnik sybiraka" (Wyd. „Olza", 1997) Władysława Martynka pod kątem ludzkiej postawy i ludzkiego wychodzenia z lochowego dołka. Od razu też chciałbym pochwalić autora za autentyczność jego relacji przeżyć człowieka wydanego na pastwę losu, zdanego na naturalne odruchy urojonej zwierzyny.

Zastanowiłem się tutaj aktualnymi problemami krytycznego ustosunkowania się do cywilizacyjnych zapędów, które pozbawiają człowieka jego naturalnych odruchów. W literaturze spirytualistycznej, wychodzącej z założenia, iż „osobą bytu jest duch, a rzeczywistość materialna jest sposobem przejawiania się aktywności ducha", zauważymy podział na dwie tradycje ustosunkowania się do świata. Pierwsza, nazwana północzną (szczególniej występująca na północ od Alp), wychodzi z jedności wszelkiego rzeczy, ich wzajemnego uzależnienia, druga zaś z fragmentaryczności świata, z zestawiania jego elementarnych „klocków" w jakąś całość (tradycja euro-amerykańska). Nie są to sprawy obojętne, kiedy idzie o sposób na życie.

Podział ludzkiej duchowości na niezależne specjalności (nauka, sztuka, medycyna, architektura, język, filozofia itd.) sugerowałby, że są one od siebie całkiem oderwane. Nic takiego! Nie ma pogranicza między rzeczami. Stosowane ze względów praktycznych, okazują się jednak podziałami ilościowymi. Owo przeciwstawianie niezależnych składników prowadzi do rozkładu całości. Tutaj właśnie nauka przestaje odpowiadać doświadczeniom człowieka współżyjącego z przyrodą. Antyka wychodziła z założenia, iż „nie ma oddzielności, wszystko wiąże się ze wszystkim" (Anaksagoras). Człowiek bowiem okazuje się cząstką kosmosu - fizycznie i duchowo; stanowi jeden z aspektów Jedności żywego wszechświata. Niepodzielności czasu i świata sprzed okresu jego fragmentaryzacji, zatem naturalności stanu ludzkiej egzystencji sprzed rozejścia się człowieka z przyrodą. Dziś, pod koniec 2. tysiąclecia, wspomniane rozszczepienie między cywilizacyjnymi „prawdami" a naturą okazuje się zbyt duże, tak że zagraża jakimś załamaniem.

Pamiętnikarstwo cieszyńskie jest godne uwagi. Z nie mniejszym zainteresowaniem czytałem ongi relacje z czasu pierwszej wojny: Jana Szuścika „Pamiętnik z wojny i niedoli" (ze znakomitymi spostrzeżeniami rewolucyjnej destrukcji w Rosji i na Ukrainie) oraz Karola Bergera „Na Podgorze". Nie beletryzują one ani udają, a relacjonują i dokumentują. Czytam więc Martynka pod kątem jego wkładu w cieszyńskie pamiętnikarstwo i rad zauważam, jak słowo sybiraka potrafi przylgnąć do rzeczywistości, słowo noszone i ważone na różne sposoby. Stąd jego wartość - w trafności nazywania autentycznych przeżyć.

Dlaczego jednak „Pamiętnik sybiraka" miałby przystawać do wspomnianej „teorii północnej"? Dla zmysłu zachowawczego człowieka oraz jego sięgania po te partie świadomości, które w miarę oddalania się owego człowieka od natury słabną w nim lub zanikają. „Pamiętam, kiedy w kopalni przeżywałem poważny kryzys psychiczny" - pisze Martynek - „pocieszał mnie jeden życzliwy współpracownik: »Priwyknioszz, Wołodia, a kak niet, tak podochnioszz!«" Otóż to. Sentencję tę spotkamy wszędzie tam, gdzie się żyje na krawędzi. Znamy też przysłowia, do czego wszystkiego można się przyzwyczaić. Spróbujmy zresztą rozsupłać słowo: przyzwyczajenie. Również jako punkt wyjścia, a nie tylko dojścia. Decyzję supermroźnej odysei (2000 km) wzdłuż polarnych rzek syberyjskich nie podejmowali, wbrew wstępowi „Od redakcji", chłopysie z „harcerskiej porzygody", a ludzie, którzy wyzwali, dzięki swemu doświadczeniu, samo doświadczenie.

WŁADYSŁAW SIKORA

LEKTURA Z PRZYMRUŻENIEM OKA **(240)**

Z. OLECH

Graj, Cyganie... czyli Dziewczyna znad Olzy

- I doktór Zello - dorzuciła księżna Dorota.

Teraz wiedziała już, że doktór Zello także zasiądzie przy stole. Nie było jej to zbytnio na rękę, dziwnie bowiem lękała się tego człowieka i nie miała do niego odrobiny zaufania.

- Pierre - zwróciła się księżna do służącego - pójdziecie do kamerdynera i powiecie mu, aby dzisiaj nakryto do stołu w tym pokoju. Niech się tam pośpieszą, bo już najwyższa pora siadać do obiadu.

- Ale przecież jeszcze nie wszyscy się zebrali - zauważyła Vera.

- Doktór Zello właśnie wrócił z miasta i udał się do pokoju twego ojca - odparła księżna Dorota. - Jeżeli chodzi o brata Dagoberta, to uprzedził mnie, że dzisiaj prawdopodobnie spóźni się trochę na obiad, umówił się z którymś ze swoich dawnych przyjaciół.

Dlaczego w tej chwili biedny książę Jerzy nagle otworzył oczy? Dlaczego twarz jego wykrzywił nieprzyjemny grymas? Dlaczego tak dziwnie i z takim przerażeniem spojrzał na matkę. Dlaczego rozchylił usta, jakby usiłował coś powiedzieć?

- Ach mój Boże, co się stało, Jerzy? - zaniepokoiła się księżna Dorota, podbiegając do syna. - Co ci jest mój biedny, nieszczęśliwy chłopcze? Vero, droga Vero, spójrz tylko! Tak wygląda, jakby Jerzemu jakiś skurcz sparaliżował zupełnie język.

W tej chwili biedny chory wypowiedział swoje myśli oczami, matka jednak nie rozumiała jeszcze tej mowy. Spoglądał na nią błagalnym wzrokiem, a później z wściekłością spojrzał na Verę, gdy podeszła i położyła mu rękę na ramieniu. Piękna kobieta cofnęła się mimo woli, przerażona myślą:

- Czyżby istotnie coś słyszał? Czy słyszał rozmowę, jaką prowadziłam z Korsakowem?

Odrzuciła jednak pośpiesznie tę myśl. Doszła do wniosku, że niemożliwe było, aby chory podsłuchiwał.

- Uspokój się, mój drogi synu - prosiła księżna Dorota - i postaraj się panować nad swoim zdenerwowaniem. Vero, podaj mu lekarstwo. Może znowu na chwilę będzie mógł zasnąć.

- Wiesz, mateczko - zawołała Vera - mam wrażenie, że dobrze byłoby dać mu trochę morfiny. Sen z pewnością by go pokrzepił. Masz słuszność, na twarzy jego maluje się zdenerwowanie, które na pewno kilkugodzinny sen ukoi.

Morfina! Przerażenie ogarnęło na nowo Jerzego, gdy usłyszał ten wyraz. Zażywszy ten środek, będzie musiał oczywiście spać, a spać nie powinien! Musi przecież czuwać nad życiem swojej matki, musi uczynić coś takiego, żeby się porozumieć z Dagobertem.

Vera pobiegła śpiesznie do szuflady, w której przechowywano wszystkie lekarstwa chorego. Po chwili do szklanki z wodą wsypała odpowiednią dawkę proszku.

- Wypij, mój najdroższy mężusiu! - zawołała, podsuwając księciu szklankę do ust. - Przecież zawsze przyjmujesz to lekarstwo chętnie, bo wiesz, że możesz po nim zasnąć. Dlaczego teraz mocno zaciskasz usta?

Istotnie Jerzy zacisnął tak mocno wargi, że Vera w żaden sposób nie mogła mu wlać lekarstwa do gardła. Uczynił mocne postanowienie, że ani kropli lekarstwa nie przyjmie i udało mu się zapobiec wysiłkom żony. Po kilku minutach próżnych perswazji, Vera i księżna Dorota zrezygnowały wreszcie i dały choremu spokój.

Jerzy leżał z głową wciśniętą w poduszki i spod przymkniętych powiek obserwował każdy ruch Very.

Następne pół godziny było dla niego prawdziwą torturą. Weszli lokaje nakrywając do stołu i ustawiając porcelanę i kryształy. Wreszcie przysunięto do stołu krzesła i po chwili do pokoju wszedł książę Ksawery z doktorem Zello.

Książę zwrócił się do chorego zięcia i zaczął do niego mówić. Łzy napływały starcowi do oczu, ilekroć widział, że Jerzy chce coś powiedzieć, a nie może wydobyć z siebie ani słowa.

Chory słuchał w roztargnieniu, wpatrzony ustawicznie w drzwi. Czyż nigdy się one nie otworzą i nigdy nie wejdzie tu Dagobert? Gdzież się ten człowiek podziewał? Jeszcze z taką tęsknotą chory nigdy nie czekał na przyjaciela.

- Czy mogę panów prosić do stołu? - odezwała się w pewnej chwili księżna Dorota. - Widzi pan, drogi książę, że się z panem zupełnie nie krępuję i dlatego postanowiłam, abyśmy w tym pokoju zjedli dzisiaj obiad.

- Uczyniła mi pani prawdziwą przyjemność - odparł książę Ksawery. - bo bardzo chętnie będę przebywał w towarzystwie mego biednego zięcia. Mój pobyt w Paryżu nie przeciągnie się zbyt długo. Jeszcze jutrzejszą uroczystość urodzin mojej córki spędzę z wami, a później jedziemy dalej, prawda, doktorze Zello?

- Jak Wasza Wysokość rozkaże! - skłonił się młody adwokat.

Książę podał ramię księżnej Dorocie, prowadząc ją do stołu, zaś doktór Zello usadowił przy sobie Verę.

- Ale widzę tu jeszcze piąte nakrycie - zauważył książę Ksawery. - Dla kogo jest ono przygotowane?

- Dla naszego drogiego brata Dagoberta - odpowiedziała księżna Dorota.

- Ach, dla brata Dagoberta! Vera opowiedziała mi wiele dobrego o tym niezwykłym człowieku i bardzo jestem ciekaw go poznać. A dlaczego nie ma go jeszcze?

- Umówił się na mieście z którymś ze swoich dawnych przyjaciół, spodziewam się jednak, że za chwilę wróci - odpowiedziała siwowłosa gospodyni.

Nie miała pojęcia, jak wielką radość sprawiły jej słowa choremu. Nie zdawała sobie sprawy, z jakim utęsknieniem ten nieszczęśliwy człowiek czekał ukazania się Dagoberta, jak obliczał minuty i sekundy do jego przyjścia.

Zjedzono zupę, służba zebrała talerze i na stole ukazał się półmisek z morską rybą. Dagoberta jeszcze ciągle nie było. Obecni jedli i gawędzili z sobą, zdając się nie pamiętać o chorym.

Wniesiono trzecie danie, a Dagobert ciągle jeszcze nie pokazywał się.

Książę Ksawery był w zupełnie niezłym humorze, nie przestawał więc rozmawiać z księżną Dorotą, której przypominał wciąż dawne czasy.

- Ach, jacy wtedy byliśmy szczęśliwi - westchnęła siwowłosa dama. - A teraz! To straszne nieszczęście, jakie spotkało mego syna, odbiera mi już każdą radość.

- Miejmy nadzieję w Bogu - odparł książę Ksawery - że nasz Jerzy jednak kiedyś wróci do zdrowia. Przecież lekarze zapewniali panią o tym, księżno.

- Sławny profesor, który go ostatnio badał - rzekła gospodyni - pocieszał mnie wprawdzie, że paraliż ten nie jest rzeczą trwałą. Wystarczy jakiś wielki wstrząs, aby Jerzemu wróciła zupełnie władza.

Trucizna! Mimo woli spojrzenie chorego spoczęło na twarzy niewiernej żony.

Obiad skończył się. Służba wniosła deser, a Dagoberta ciągle nie było.

(cdn.)

POTĘGA ZŁOŚCI

Skąd tyle agresji?

Znajomi mówią o niej: „dzika kotka" i „czarna pantera". Rozzłoszczona Naomi Campbell potrafiła poharatać paznokciami twarz koleżanki, a nawet wyrywać jej trochę włosów z głowy. Teraz przyjaciele odetchnęli z ulgą, bo piękna modelka postanowiła wyleczyć się ze swojej złości. Kuracja antyagresywna w Centrum Rehabilitacyjnym w Tuscon w USA trwała cztery tygodnie. Podobno wyniki są zadowalające...

Dlaczego?

Znamy tysiące sposobów, aby gniew nie dezorganizował nam życia. Jedni w myśl chrześcijańskiej zasady gotowi nadstawiać drugi policzek, inni kierują się zasadą dobrego wychowania, która ratuje nas przed zrobieniem awantury, znokautowaniem niesprawiedliwego szefa itp. Każdy ma jakąś receptę na radzenie sobie z tym silnym uczuciem.

Niektórym jednak niezwykle trudno przychodzi wybaczanie win bliźnim. Nie darują. Są pamiętliwi i będą czekać na właściwy moment „odpłacenia pięknym za nadobne". Znajdują się więc w stanie ciągłej gotowości do ataku, a ich próg wrażliwości na gniew jest niezwykle niski i cienki, niczym pierwszy zimowy lód. Tacy ludzie potrafią zatruwać życie innym swoimi humorami, impulsywnością, wybuchami gniewu - bliskim, współpracownikom, przygodnym towarzyszom w autobusie, tramwaju, w sklepie. Mówimy o nich: choleryk, złośnik, bo byle drobiazg wyprowadza ich z równowagi.

„Jeśli w dodatku ta skłonność do agresji przerodzi się w rywalizację typu »wszystko albo nic«, wtedy ludzie nią obciążeni odnoszą często nawet sukcesy w biznesie lub stają się wybitnymi sportowcami" - mówi Anna Bauman, psychoterapeutka. „Ale niektórzy, niestety, nie posiadają jakichkolwiek wewnętrznych hamulców i swój gniew wyrażają w sposób bardziej »spontaniczny«, żeby nie określić drastyczny, przy użyciu właśnie przemocy. I wtedy w ruch idą kij bejsbolowy, pistolet, kastet. Fakt, mamy wrażenie że przemoc staje się wszechobecna w naszym życiu. Agresja stała się nawet tematem, który wzięli pod lupę naukowcy, starając się dociec, co jest jej przyczyną: biologia czy jednak wpływ środowiska?"

Winne geny?

Okazuje się, że o tym, jak silnie odczuwamy nasz gniew codzienny, w dużym stopniu decydują geny. Ale i procesy biochemiczne zachodzące w mózgu. Badania wykazały bowiem ścisły związek między agresywnością a poziomem serotoniny, hormonu odpowiedzialnego m.in. za samopoczucie. Im niższy jej poziom - tym gorzej się czujemy i częściej reagujemy na wiele spraw zniecierpliwieniem, impulsywnie czy agresywnie. Ale nieobojętna jest też pozycja społeczna. Im niższa, tym i poziom serotoniny bardziej spada. Tym tłumaczy się m.in. wskaźnik przestępstw w tzw. trudnych środowiskach. Jeżeli w życiu wszystko się układa - samopoczucie nie ma prawa szwankować, czujemy się wyciszeni wewnętrznie.

Innymi winowajcami agresywnego zachowania są hormony stresu. Ale chyba decydujący wpływ ma tu chromosom Y, ten sam, który odpowiedzialny jest za to, że... rodzą się chłopcy. Zdaniem naukowców decyduje on zarazem o wytwarzaniu testosteronu, inaczej zwanego hormonem gniewu właśnie. Od jego poziomu zależy zarazem skłonność do agresji. Z drugiej jednak strony im częściej pojawia się „sukces", „zwycięstwo", a „porażka" schodzi na plan dalszy - tym intensywniej poziom testosteronu skacze w górę. Te hipotezy potwierdziły zresztą ostatnie badania amerykańskie na ok. 4,5 tys. weteranach wojennych. Wyciągnięto z nich i taki wniosek: czy ludzie biologicznie predysponowani do agresji wyrażą ją na boisku sportowym, w zawodowej rywalizacji, wyścigu do awansu czy z pistoletem w ręku na ulicy - niewiele ma już wspólnego z naszym wyposażeniem genetycznym. I nieuzasadnione jest zwalanie winy na geny, które rzekomo tak „chciały"...

Notabene genetycy też nie są skłonni usprawiedliwiać agresji wrodzonymi predyspozycjami. Nawet za wręcz szkodliwe uważają poglądy próbujące bronić sposoby wyrażenia ewentualnie „rozładowania" agresji - czynem lub słowami. Skoro istnieje tyle innych sposobów opanowania jej lub skierowania jej nadmiaru na inne tory, np. wybierając odpowiedni zawód, formę działalności, gdzie ryzyko i rywalizacja korzystnie wykorzystują ów nadmiar energii.

Szkoła okrucieństwa

Fizyczne i psychiczne znęcanie się nad słabszymi staje się szkolną normą. Kilkunastoletni przestępcy czują się bezkarni i dumni z tego, że... są źli!

A co mówią o tym badacze agresji? Podkreślają oczywiście rolę miłości i spokoju w rodzinie, uczenia dzieci podtrzymywania serdecznych więzi z innymi, tworzenia warunków, by młodzież najbardziej pobudliwa potrafiła rozładowywać swoje napięcia. Nasz genetyczny ekwipunek nie zmienił się od tysięcy lat. To warunki życia są inne, przyjazne gesty i odruchy wobec innego człowieka - niemal na wagę złota. Czyż dziwić się, że tyle wśród nas ludzi bez serca i uczuć?

„Ujarzmić" geny

Potwierdzeniem tego, że i te „złe geny" można ujarzmić, były prowadzone swego czasu w USA i Szwecji badania nad adoptowanymi dziećmi. Jeśli nawet pochodzili one z tzw. patologicznych domów, to dobroczynny wpływ „nowych" rodziców i przyjaznego otoczenia potrafiły zdziałać cuda. Dla tych dzieci kochająca i dobra rodzina była wręcz wybawieniem. Bo skutki odwrotne daje zawsze kara, chłód, brak miłości, czułości, troski. Szczególny wpływ mają doświadczenia z pierwszych lat życia, kiedy mózg jest bardzo podatny na wpływy i łatwo ulega urazom.

A Dean Hamer i Peter Copeland, autorzy książki „Geny a charakter" dodadzą: „W dzieciństwie za sposób radzenia sobie z gniewem, skłonnością do agresji i gwałtowne zachowanie - geny odpowiedzialne są zaledwie w 7 proc., a środowisko w ponad 30 proc. Kiedy uzyskujemy dorosłość i uwalniamy się spod wpływu najbliższego otoczenia, geny uzyskują 43 proc. wpływu, a rola środowiska spada do 5 proc.". I niech ktoś zaprzeczy temu, że „czym skorupka za młodu nasiąknie"...

TERESA KWAŚNIEWSKA (PAI)

W UE WSZEDŁ W ŻYCIE OBOWIĄZEK INFORMOWANIA O OBECNOŚCI „MUTANTÓW" W ŻYWNOŚCI

Zadowolenie i wątpliwości

Jak już informowaliśmy, od poniedziałku obowiązuje w UE obowiązek informowania klientów na etykietach o zawartości tzw. organizmów zmodyfikowanych genetycznie (GMOs), jeśli jest ich w produkcie co najmniej 1 proc. Decyzja ta spotyka się wśród firm i organizacji działających na unijnych rynkach ze zróżnicowanym przyjęciem.

Według informacji Polskiej Agencji Prasowej, belgijska organizacja konsumentów Test-Achats wyraziła zadowolenie z większej przejrzystości, która powinna od tej pory zapanować na rynku. Ale zwróciła uwagę, że władze mające kontrolować wdrożenie nowego przepisu nie dysponują testami wykrywającymi wszystkie „mutanty".

Według Test-Achats, GMOs mogą występować w wielu artykułach żywnościowych, gdyż zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy i soi używa się do wyrobu półproduktów, takich jak lecytyna, stosowanych następnie w produkcji wielu innych towarów.

Organizacje konsumenckie cieszą się jednak, że czekając na wejście w życie nowego przepisu wielu producentów i handlowców zadbało, aby pozbyć się artykułów zawierających GMOs ze swojej oferty.

Tymczasem firmy specjalizujące się w biotechnologiach prowadzą intensywny lobbying przeciwko próbom władz UE, aby poddać ściślejszej kontroli produkcję towarów zawierających GMOs.

Producenci protestują zwłaszcza przeciwko propozycji Parlamentu Europejskiego, aby zwiększyć ich odpowiedzialność finansową za szkody wyrządzone ludziom lub środowisku przez oferowane przez nich towary z zawartością „mutantów".

Chodzi o zastosowanie w tej dziedzinie reguły „płaci zanieczyszczający", obowiązującej już w ochronie środowiska. Prócz tego parlament rozważa zobowiązanie rządów unijnych, aby narzuciły zaostrzone reguły prowadzenia eksperymentów z GMOs. Miałyby się one odbywać w specjalnych, uszczelnianych szklarniach lub w dużej odległości od normalnych upraw.

Propozycje parlamentu mają być głosowane jako poprawki do decyzji Rady (ministrów) UE z czerwca ubiegłego roku, aby wprowadzić obowiązek odnawiania co 10 lat licencji na produkcję i sprzedaż artykułów zawierających „mutanty". Wydanie licencji musiałaby poprzedzać „społeczna konsultacja".

Zrzeszenie firm biotechnologicznych UE Europabio ostrzega, że dalsze zaostrzanie przepisów doprowadzi do zahamowania wzrostu tej nowej gałęzi przemysłu i utraty wielu miejsc pracy.

Opr. (g)

Okruchy pamięci - z dziejów Żydów w Cieszynie

Wystawa pod takim tytułem czynna jest do 15 maja w galerii Muzeum w Cieszynie. Jest to wystawa ciekawa i wzbogacająca naszą kruchą wiedzę o przeszłości tego regionu, podobnie zresztą jak wszystkie poprzednie wystawy w tej placówce. Licznie zebranych uczestników otwarcia wystawy szczegółowo o wystawionych eksponatach poinformował znawca przedmiotu, redaktor wydanej niedawno publikacji „Żydowskie zabytki Cieszyna i Czeskiego Cieszyna", pracownik muzeum, Janusz Spyra.

Wystawione tu nieliczne eksponaty, bo niewiele zachowało się pamiątek po społeczności, która niegdyś wyraźnie współistniała z mieszkańcami nadolziańskiego miasta, a praktycznie przestała istnieć po holocauście (tuż przed wojną żyło w Cieszynie około 2800 Żydów, po wojnie wróciło około 40), Najstarsze dzieje Żydów w Cieszynie - tu zebrane są dokumenty ilustrujące pierwsze wzmianki o istnieniu Żydów w Cieszynie z roku 1531, przywileje cesarskie zezwalające Żydom na pobyt w mieście, np. cesarza Leopolda z roku 1675, żydowskie księgi gruntowne itp. Stary cmentarz żydowski - tu zobaczymy plan cmentarza z 1906 roku i liczne zdjęcia dawniejsze i nowsze; te ostatnie ukazują raczej dewastację cmentarza. Żydzi w życiu Cieszyna - to różne dekrety, zdjęcia, spisy, firmy: Fasala, Kohna itp. W kręgu sztuki i literatury - zawiera informacje i zdjęcia cieszyńskich zakładów frograficznych Goldmannów, Mückenbrünnów; są ciekawe obrazy malarki Alicji Reichert.

Kolejne zbiory eksponatów i zdjęć dotyczą cieszyńskich synagog i kirkutów. Interesujący jest również dział Portret żydowskiej rodziny - zdjęcia, albumy rodzinne, na przykład Reichertów. Ostatni dział wystawy dotyczy zagłady Żydów cieszyńskich, zawiera ich listy z obozów koncentracyjnych, grypsy itp.

Dla wielu nadolziańskich pokoleń, nawet dla dzisiejszych sześćdziesięciolatków, wiedza o Żydach i ich tragicznym losie jest nader nikła. Wiemy to, co do nas dotarło z prasy lub książek o holocauście, pomijając nieuzasadnione dziś uprzedzenia naszych przodków do inności Żydów, ale tak naprawdę niewiele wiemy o ich konkretnym życiu i wkładzie w nasze dawne życie społeczne.

Wspomniana tu wystawa te luki po trosze uzupełnia, pozwala w nieznaczym chociażby stopniu wzbogacić naszą wiedzę o tych, którzy tu niegdyś wspólnie żyli z naszymi przodkami, a którzy tak tragicznie zniknęli z naszej dawnej wspólnej rzeczywistości.

PROGRAM TV POLONIA

■ PIĄTEK 14 KWIETNIA

6.00 Kawa czy herbata, **7.45** Dziennik krajowy, **8.10** Sport-telegram, **8.15** Krakowskie Przedmieście 27, **8.30** Wiadomości, **8.40** Giełda, **8.45** Polska-Świat 2000, **9.00** „Złotopolscy" (s.), **9.30** Koszałek Opałek, **9.50** Tęczowa bajeczka, **10.00** „Tygrysy Europy" (s.), **11.00** Tygodnik polityczny Jedynki, **11.45** „Białoruska szkoła" (rep.), **12.00** Wiadomości, **12.10** Ze szuką na ty, **12.45** „Złotopolscy" (s.), **13.10** Ludzie listy piszą, **13.30** Krzyżówka szczęścia, **13.55** Credo 2000, **14.20** Wieści polonijne, **14.30** Madonny polskie: Matka Boska Bieszczadzka, **15.00** Wiadomości, **15.10** Rewizja nadzwyczajna, **15.35** „Lider" (rep.), **16.00** Muzyczny serwis Jedynki, **16.10** Rower Błażeja, **16.15** Teleexpress Junior, **16.20** Rower Błażeja. **17.00** Teleexpress, **17.15** Ciuchcia, **17.45** Hity satelity, **18.05** Pegaz miesiąca, **18.40** Gość Jedynki, **18.50** „Złotopolscy" (s.), **19.15** Dobranocka: „Bardzo przygodowe podróże Kulfona", **19.30** Wiadomości, **20.00** Teraz Polonia, **21.00** „Tygrysy Europy" (s.), **22.00** MdM, **22.30** Panorama, **22.50** Sport-telegram, **23.00** Spojrzenia na Polskę, **23.15** Porozmawiajmy, **24.00** Monitor Wiadomości, **0.35** Hity satelity, **0.55** „Złotopolscy" (s.), **1.20** „Bardzo przygodowe podróże Kulfona" (s. anim.), **1.30** Wiadomości, **2.00** Teraz Polonia, **3.00** „Tygrysy Europy" (s.), **4.00** MdM, **4.30** Panorama, **4.50** Sport-telegram, **5.00** Spojrzenia na Polskę, **5.15** Jestem: J. Rawik,

■ SOBOTA 15 KWIETNIA

6.00 „Capital City" (s., 1/13), **6.50** Teledyski na życzenie, **7.00** Echa tygodnia, **7.30** „Klan" (s.), **8.45** Ziarno, **9.10** 5-10-15 (dla dzieci), **9.30** „Babar" (s. anim.), **10.00** Hity satelity, **10.15** Brawo bis, **11.25** Pegaz tygodnia, **11.40** „Kronika Powstania w Getcie Warszawskim wg Marka Edelmana" (film dok.), **12.55** „Gazda z Diabelnej" (s.), **13.45** „Nie tylko chlebem" (rep.), **14.15** Przegląd prasy polonijnej, **14.30** Kocham Polskę, **15.00** Skarbiec, **15.30** Wieczór z Jagielskim, **16.10** Mówi się..., **16.30** Magazyn polonijny z Wielkiej Brytanii, **17.00** Teleexpress, **17.15** Replay czyli powtórka, **17.45** Zaproszenie, **18.05** Teledyski na życzenie, **18.15** „Czterdziestolatek - 20 lat później" (s.), **19.15** Dobranocka: „Film pod strasznym tytułem", **19.30** Wiadomości, **20.00** „Wedle wyroków twoich" (film polski), **21.40** Koncert galowy Ogólnopolskiego Festiwalu Estrady Warszawa 2000, **22.30** Panorama, **22.50** Sport-telegram, **23.00** Jubileusz 40-lecia pracy artystycznej J. T. Stanisławskiego, **23.55** Sportowa sobota, **0.20** „Czterdziestolatek - 20 lat później" (s.), **1.20** „Film pod strasznym tytułem" (s. anim.), **1.30** Wiadomości, **2.00** „Wedle wyroków twoich" (film polski), **3.35** Koncert galowy Ogólnopolskiego Festiwalu Estrady Warszawa 2000, **4.30** Panorama, **4.55** „Kronika Powstania w Getcie Warszawskim wg Marka Edelmana" (film dok.).

■ NIEDZIELA 16 KWIETNIA

6.05 „Czterdziestolatek - 20 lat później" (s.), **7.05** Słowo na niedzielę, **7.10** Portrety: „Palmowe święto" (rep.), **7.40** „Złotopolscy" (s.), **8.30** „Zwierzątka ze sklepiku" (s. anim.), **8.50** Ala i As, **9.15** J. S. Bach: Pasja wg św. Jana (koncert), **10.15** „List do matki" (film polski), **12.00** Anioł Pański, **12.15** Czasy, **12.30** „Galeria Dom Marka" (rep.), **13.00** Msza św., **14.05** Jerzy Przeździecki: „Wypadek" (teatr), **15.00** „Republika Południowej Afryki: Polskie ślady" (rep.), **15.30** Podwieczorek..., **16.15** Spotkanie z Polonią, **16.30** Magazyn polonijny z Niemiec, **17.00** Teleexpress, **17.15** „Modrzejewska" (s.), **18.45** Ludzie listy piszą, **19.05** DTV (pr. satyr.), **19.15** Dobranocka: „Bolek i Lolek na Dzikim Zachodzie", **19.30** Wiadomości, **20.00** „Lagodna" (film polski), **21.30** Jubileusz Danuty Rinn, **22.30** Panorama, **22.50** Sport-telegram, **23.00** Dozwolone od lat 40, **23.45** Sportowa niedziela, **0.20** Podwieczorek..., **1.05** Spotkanie z Polonią, **1.20** „Bolek i Lolek na Dzikim Zachodzie" (s. anim.), **1.30** Wiadomości, **2.00** „Lagodna" (film polski), **3.30** Jubileusz Danuty Rinn, **4.30** Panorama, **4.50** Sport-telegram, **5.00** Dozwolone od lat 40, **5.45** Teledyski na życzenie,

■ PONIEDZIAŁEK 17 KWIETNIA

6.00 Kawa czy herbata, **7.45** Dziennik krajowy, **8.10** Sport-telegram, **8.15** Krakowskie Przedmieście 27, **8.30** Wiadomości, **8.40** Giełda, **8.45** Czasy, **9.00** „Klan" (s.), **9.30** Domowe przedszkole, **10.00** „Lagodna" (film polski), **11.40** DTV (pr. satyr.), **11.50** Teledyski na życzenie, **12.00** Wiadomości, **12.15** 7 dni świat, **12.45** „Klan" (s.), **13.10** Spojrzenia na Polskę, **13.25** „Modrzejewska" (s.), **14.40** Przegląd prasy polonijnej, **15.00** Wiadomości, **15.10** Ojczyzna-polszczyzna, **15.20** 360 stopni dookoła ciała, **15.40** „Otwarcie - albo wnikanie w przeszłość" (rep.), **16.00** Muzyczny serwis Jedynki, **16.10** Rower Błażeja, **16.15** Teleexpress Junior, **16.20** Rower Błażeja, **17.00** Teleexpress, **17.15** Wierszowisko (dla dzieci), **17.45** Sportowy tydzień, **18.40** Gość Jedynki, **18.50** „Klan" (s.), **19.15** Dobranocka: „Przygód kilka wróbla Ćwirka", **19.30** Wiadomości, **20.00** „Kartka z podróży" (film polski), **21.30** „Hulki-Laskowskiego przygoda ze Szwejkiem" (film dok.), **21.55** „Jej Wysokość Kolejka" (film dok.), **22.55** Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie, **23.35** Camerata 2, **24.00** Monitor Wiadomości, **0.35** Zaproszenie, **0.55** „Klan" (s.), **1.20** „Przygód kilka wróbla Ćwirka" (s. anim.), **1.30** Wiadomości, **2.00** „Kartka z podróży" (film polski), **3.30** „Hulki-Laskowskiego przygoda ze Szwejkiem" (film dok.), **3.55** „Jej Wysokość Kolejka" (film dok.), **4.30** Panorama, **4.50** Sport-telegram, **4.55** Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie, **5.35** Camerata.

■ WTOREK 18 KWIETNIA

6.00 Kawa czy herbata, **7.45** Dziennik krajowy, **8.10** Sport-telegram, **8.15** Krakowskie Przedmieście 27, **8.30** Wiadomości, **8.40** Giełda, **8.45** Pegaz tygodnia, **9.00** „Klan" (s.), **9.30** „Dwa światy" (s.), **10.00** „Kartka z podróży" (film polski), **11.20** Ktokolwiek widział, kto kolwiek wie, **12.00** Wiadomości, **12.15** Pegaz miesiąca, **12.45** „Klan" (s.), **13.10** Ludzie, świat, **13.30** Sportowy tydzień, **14.30** Magazyn polonijny z Wielkiej Brytanii, **15.00** Wiadomości, **15.10** Twarzą w twarz z Europą, **15.30** Prosto z wojska, **15.45** „My som domu" (rep.), **16.00** Muzyczny serwis Jedynki, **16.10** Rower Błażeja, **16.15** Teleexpress Junior, **16.20** Rower Błażeja, **17.00** Teleexpress, **17.15** „Dwa światy" (s.), **17.45** Krzyżówka szczęścia (teleturniej), **18.10** Zaproszenie, **18.40** Gość Jedynki, **18.50** „Klan" (s.), **19.15** Dobranocka: „Bajka o trzech smokach", **19.30** Wiadomości, **20.00** „Dusza śpiewa" (film polski), **21.00** Forum polonijne, **21.45** Z Polski rodem, **22.05** Salon Lwowski, **22.20** Wieści polonijne, **22.30** Panorama, **22.50** Sport-telegram, **23.00** Dialogi z przeszłością, **23.30** Ze szuką na ty, **24.00** Monitor Wiadomości, **0.30** Krzyżówka szczęścia, **0.55** „Klan" (s.), **1.20** „Bajka o trzech smokach" (s. anim.), **1.30** Wiadomości, **2.00** „Dusza śpiewa" (film pol.), **3.00** Forum polonijne, **3.45** Z Polski rodem, **4.05** Salon Lwowski, **4.20** Wieści polonijne, **4.30** Panorama, **4.50** Sport-telegram, **5.00** Dialogi z przeszłością, **5.30** Ze szuką na ty.

■ ŚRODA 19 KWIETNIA

6.00 Kawa czy herbata, **7.45** Dziennik krajowy, **8.10** Sport-telegram, **8.15** Krakowskie Przedmieście 27, **8.30** Wiadomości, **8.40** Giełda, **8.45** Ludzie listy piszą, **9.05** „Klan" (s.), **9.30** Ala i As, **10.00** „Dusza śpiewa" (film polski), **11.00** Forum polonijne, **11.45** Z Polski rodem, **12.00** Wiadomości, **12.15** Galeria „Dom Marka" (rep.), **12.45** „Klan" (s.), **13.10** Mówi się..., **13.30** Krzyżówka szczęścia, **13.55** Przegląd prasy polonijnej, **14.15** Wieści polonijne, **14.30** Oto Polska, **15.00** Wiadomości, **15.10** Wokanda historii: Maurycy Mochnacki (wid. publicystyczno-estradowe), **16.00** Muzyczny serwis Jedynki, **16.10** Rower Błażeja, **16.15** Teleexpress Junior, **16.20** Rower Błażeja, **17.00** Teleexpress, **17.15** Ala i As, **17.45** Gry olimpijskie (teleturniej), **18.10** Magazyn informacji turystycznej, **18.30** Teledyski na życzenie, **18.40** Gość Jedynki, **18.50** „Klan" (s.), **19.15** Dobranocka: „Krecik", **19.30** Wiadomości, **20.00** „Kapitan Conrad" (s.), **21.00** Forum Polonijne, **21.15** Recital Wiesława Michnikowskiego, **22.00** Anima: Aleksander Sroczyński, **22.20** Wieści polonijne, **22.30** „Otwarcie - albo wnikanie w przeszłość" (rep.), **22.50** Panorama, **23.05** Forum, **23.50** Pegaz tygodnia, **0.05** Monitor Wiadomości, **0.35** Magazyn informacji turystycznej, **0.55** „Klan" (s.), **1.20** „Krecik i jajko" (s. anim.), **1.30** Wiadomości, **2.00** „Kapitan Conrad" (s.), **3.00** Forum polonijne, **3.15** Recital W. Michnikowskiego, **3.55** Anima, **4.15** Wieści polonijne, **4.30** Panorama, **4.40** Sport-telegram, **5.00** Forum, **5.45** Pegaz tygodnia.

■ CZWARTEK 20 KWIETNIA

6.00 Kawa czy herbata, **7.45** Dziennik krajowy, **8.10** Sport-telegram, **8.15** Krakowskie Przedmieście 27, **8.30** Wiadomości, **8.40** Giełda, **8.45** Anima, **9.05** „Złotopolscy" (s.), **9.30** „Quasimodo" (s. anim.), **10.00** „Kapitan Conrad" (s.), **11.00** Forum Polonijne, **11.15** Recital Wiesława Michnikowskiego, **12.00** Wiadomości, **12.15** MdM, **12.45** „Złotopolscy" (s.), **13.10** Zaproszenie, **13.30** Gry olimpijskie, **13.55** Magazyn informacji turystycznej, **14.15** Wieści polonijne, **14.30** Magazyn polonijny z Niemiec, **15.00** Wiadomości, **15.10** „Kurs patwy odleciały" (film dok.), **15.30** „Mistrzium w Kalwarii" (rep.), **16.00** Muzyczny serwis Jedynki, **16.10** Rower Błażeja, **16.15** Teleexpress Junior, **16.20** Rower Błażeja, **17.00** Teleexpress, **17.15** „Quasimodo" (s. anim.), **17.45** Krzyżówka szczęścia (teleturniej), **18.10** Credo 2000, **18.40** Gość Jedynki, **18.50** „Złotopolscy" (s.), **19.15** Dobranocka: „Dziwne przygody Koziołka Matołka", **19.30** Wiadomości, **20.00** Ernest Bryll: „Tristan i Izolda" (teatr TV), **21.25** Filmówka, **21.45** W A. Mozart: koncert fortepianowy C-dur KV 503, **22.20** Wieści polonijne, **22.30** Panorama, **22.50** Sport-telegram, **23.00** Świadkowie XX wieku, **24.00** Monitor Wiadomości, **0.30** Krzyżówka szczęścia, **0.55** „Złotopolscy" (s.), **1.20** „Dziwne przygody Koziołka Matołka" (s. anim.), **1.30** Wiadomości, **2.00** E. Bryll: „Tristan i Izolda" (teatr TV), **3.25** Filmówka, **3.45** W. A. Mozart - koncert fortepianowy C dur KV 503, **4.20** Wieści polonijne, **4.30** Panorama, **4.50** Sport-telegram, **5.00** Świadkowie XX wieku.

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian

kronika rodzinna

Zacny jubileusz obchodzi w tych dniach
Doc. dr JAN KORZENNY, CSc
Z tej okazji najserdeczniejsze życzenia zdrowia, kolejnych sukcesów i wiele pomyślności życzą najbliżsi. B-059

Dziś obchodzi swój zacny jubileusz życiowy
pani MARIA REWENDOWA
z Karwiny. Z tej okazji dużo zdrowia, szczęścia, pomyślności, pogody ducha i błogosławieństwa Bożego życzą córki z rodzinami. OL-121

Za wyrazy szacunku, uznania i wdzięczności, szczerej życzliwości i serdecznych słów przekazane w dniu mojego jubileuszu życiowego składam najserdeczniejsze podziękowanie. **Mgr Otokar Matuszek, Sucha Górna** B-062

Dnia 13. 4. 2000 obchodzi swe 65. urodziny
pan FRANCISZEK LASOTA
z Trzyńca - Tarasu. Z tej okazji wiązankę najserdeczniejszych życzeń przede wszystkim dużo zdrowia, szczęścia, pomyślności w życiu osobistym i rodzinnym składają matka, siostra i brat z rodzinami. OL-122

„Czas płynie, lecz pamięć i smutek pozostają".
Dnia 14. 4. obchodziłby 70. urodziny
śp. BRONISŁAW MUCINA
zaś 28. 4. przypominamy sobie 12. rocznicę Jego śmierci. O chwilę wspólnych wspomnień i modlitwę prosi żona z rodziną. OL-119

W głębokim smutku pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 11 kwietnia 2000 zmarł w wieku 65 lat nasz Drogi
śp. mgr EMIL WIERTELORZ
rodak z Karwiny, zamieszkały w Kędzierzynie-Koźlu. Pożegnanie Zmarłego odbędzie się w sobotę 15. 4. o godz. 13.00 na cmentarzu komunalnym w Kędzierzynie-Koźlu. Zasmucona rodzina. O-054

teatr

SCENA CZESKA - CZ. CIESZYN: „Starci na chmelu" (14, godz. 10.00, publiczna próba generalna).

kino

ORŁOWA - Wszechświat: Toy Story 2: Historia zabawek (13, 14, godz. 15.30), **Plaża** (13, 14, godz. 17.45, 20.00), **KARWINA - Reflex:** Zielona mila (13, 14, godz. 17.00, 20.00), **CENTRUM:** Kolekcjoner kości (13, 14, godz. 20.00), Mysz Stuart Little (13, 14, godz. 15.30, 17.45), **Ex:** Elizka lubi wysokości (13, 14, godz. 19.00), **HAWIERZÓW - Centrum:** Godzilla (13, 14, godz. 15.30), Plaża (13, 14, godz. 17.45, 20.00), **Świt:** Szósty zmysł (13, 14, godz. 17.45), W skórze Johna Malkovicha (13, 14, godz. 20.00), **CZ. CIESZYN - Central:** Tajemnica Blair Witch (14, godz. 16.15), Cyrulik syberyjski (14, godz. 18.30), **TRZYNIEC - Kosmos:** Strach i obrzydzenie w Las Vegas (KF 13, godz. 20.00), Musimy sobie pomagać (13, 14, godz. 17.30), Klub awanturników (14, godz. 20.00), **BYSTRZYCA - Miejscowe kino:** Wieczory z... (14, Filzy Kawalerowicza).

wystawy

MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ

▲ **Muzeum Tragedii Żywocickiej:** Stała ekspozycja „Okupacja i ruch oporu w Cieszyńskiem 1938-1945". Czynne: wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **Muzeum Techniki w Pietwałdzie: stała ekspozycja** - wystawy: „Transport w Karwińskiem i Ostrawskiem", „Wiatraki", „Maszyny do szycia". Otwarte: wt-pt: 9-16, so: 9-13, nie: 13-17.

▲ **Sala wystaw „Interklub" w Karwinie-Frysztacie** - do 31. 8. 2000 wystawa „Ludowe meble malowane Śląska Cieszyńskiego". Otwarte: wt-pt: 9-17, so: 9-13, nie: 13-17.

MUZEUM HT I MIASTA TRZYŃCA

▲ **Sala wystaw** - Do końca kwietnia wystawa „Jan Szklany - rzeźba w drewnie".

▲ **Galeria na schodach** - Do 30 maja 2000 wystawa „Vladimír Jiránek - rysunki". Otwarte: wt-pt: 9-16, nie: 13-17.

▲ **GALERIA „Chagall" w DK Trzyniec:** Do 31. 5. 2000 wystawa „Jan Walek - obrazy".

▲ **GALERIA ZAMKOWA „Chagall" w Karwinie** - Do 24. 5. wystawa „Josef Lada - obrazy".

co, gdzie, kiedy

ŁĄKI - Klub Przyjaciół „Naprzodu" Łąki zaprasza członków oraz byłych graczy i sympatyków na zebranie sprawozdawcze w czwartek 13. 4. o godz. 16.00 do Ośrodka Gminnego na Zaciszu w Karwinie-Łąkach.

KARWINA-RAJ - Klub Seniora MK PZKO zaprasza w czwartek 13. 4. o godz. 16.00 członków i sympatyków do Domu PZKO na prelekcję Tadeusza Gabrysia połączoną z wyświetlaniem przeźroczy pt. „Przeżyjmy to jeszcze raz".

OLBRACHCICE - Zarząd MK PZKO zaprasza członków i sympatyków w czwartek 13. 4. o godz. 17.00 do Domu PZKO na zebranie członkowskie z prelekcją państwa Jadwigi i Władysława Oszeldów na temat: „Jak żyć zdrowiej i dłużej". Będą również podane informacje dotyczące Festiwalu PZKO 2000.

HAWIERZÓW-MIASTO - Klub Emerytów zaprasza na spotkanie klubowe w czwartek 13. 4. o godz. 15.00 do świetlicy przy ul. Matuška 2.

PTTS „BESKID ŚLĄSKI" zaprasza na wycieczkę na Stawicz w sobotę 15. 4. Kontrola od godz. 10.00 do 12.00. Zarazem zawiadamia, że w tym dniu będą przyjmowane ostatnie zgłoszenia wycieczki na Bumbalkę z uregulowaniem kosztów w wysokości 100,- Kč na osobę. Zarząd Beskidu Śląskiego.

ORŁOWA-LUTYNIA - MK PZKO zaprasza na spotkanie przy tablicy pamiątkowej ofiar faszyzmu w niedzielę 16. 4. o godz. 16.00. Po spotkaniu w Domu PZKO odbędzie się zebranie członkowskie połączone z prelekcją dr. Siwka „Izrael". Po prelekcji spotkanie towarzyskie.

LUTYNIA DOLNA - MK PZKO zaprasza w niedzielę 16. 4. o godz. 16.00 do małego budynku szkolnego na świetlicę przedwielkanocną połączoną z prelekcją Cecylii Gilowej o witaminach.

KOCOBĘDZ-LIGOTA - MK PZKO zapraszają w niedzielę 16. 4. o godz. 15.30 do ośrodka sportu i kultury w Kocobędzu na sztukę Wilhelma Przeczka pt.: „Strzapato Łyskula" w wykonaniu amatorów z MK PZKO Milików-Centrum.

ogłoszenia

NAJTAŃSZY URLOP NAD MORZEM. W cenie 3 290,- Kč noclegi, autokar, pełne wyżywienie. Inf.: 0659/325546. GL-2016

matrymonialne

SZUKAM PRZYJACIÓŁKI lat 55 do 65, cel matrymonialny. Hasło: DOWIEDZ SIĘ. OL-124

oferta pracy

OFERUJĘ PRACĘ w gospodarstwie rolnym na terenie Trzyńca. Chętni do pracy mogą się zgłosić pod nr. tel.: 0659/330040. AD-093

INTERESUJĄCE ZAROBKI za pracę w biurze. Odpowiednie zarówno na główny, jak i dodatkowy etat. Dzwoń: 069/6112503 p. Kolarczykowa. OL-117

kupno

KUPIĘ stare meble (antyki) i ich części, zegary, zrobione do 1920 roku. 0606/461 354. AD-037

Biuro podróży **SLESTOUR** zaprasza
do POLSKI
7-dniowy pobyt od Kč 2950,-
BAŁTYK - Świnoujście, Jastrzębia Góra, Rogowo
MAZURY - Martiany ● POJEZIERZE LUBUSKIE - Lubniewice
Przy płatności do 30. 4. - zniżka 5%
Nasz adres: 737 01 Czeski Cieszyn, Střelniční 28
tel. 0659 / 71 18 43, tel./faks 0659 / 71 22 96
130 00 Praha 3 - Vinohrady, U vodárny 14
tel./faks 02 / 22 51 15 02
e-mail: info@slestour.cz, http://www.slestour.cz GL-2017

RESTAURACJA KLUB KARL TEL: 0659-732390
ZAPRASZA NA
DNI KUCHNI GRECKIEJ
14 - 16 KWIETNIA 2000
CODZIENNIE OD 11 DO 22
SZEROKI WYBÓR ORYGINALNYCH GRECKICH DAŃ I NAPOJÓW
DOM POLSKI W CIERLICKU-KOŚCIELCU

Firma handlowa w Uherskim Hradduszczu (dystrybucja części zamiennych do samochodów) oferuje miejsce:
ASYSTENTKI DYREKTORA
Wymagania:
- znajomość języka polskiego oraz j. niemieckiego lub j. angielskiego
- prawo jazdy gr. B
- znajomość pracy z PC
- FLEKSYBILNOŚĆ (podróżowanie)

Oferujemy:
- dobre warunki płacowe
- pracę w młodym kolektywie
- możliwość podjęcia pracy od zaraz

Informacje: p. JAKUBOWSKI
Tel.: 0632/553653 GL-2021

GŁOS LUDU

◆ Gazeta Polaków w Republice Czeskiej ◆ W Wydawnictwie „Olza", ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyn, wydaje Kongres Polaków w RC przy wsparciu finansowym Rządu RC ◆ P.o. redaktora naczelnego Henryka Bittmar, zastępca redaktora naczelnego Bogusław Krzyżanek. ◆ Adres redakcji: 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Novinářská 3, telefonu: centrala 0607/111, sekretariat 6607/252, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/249, 6607/256; faks: 6607/252; e-mail: glosludu@ostravacz ◆ Ogłoszenia przy

POLSKI PROGRAM TELEWIZYJNY

CZWARTEK 13 KWIETNIA

■ TVP 1:

6.00 Kawa czy herbata
7.40 „Mówi Alan Partrige" (s.)
8.15 Krakowskie Przedmieście 27
8.25 Giełda
8.30 Wiadomości, prognoza pogody
8.45 „Topo" (s. anim.)
9.05 Mama i ja (dla mamy i trzylatka)
9.50 Porozmawiajmy o dzieciach
10.00 „Randall i duch Hopkirka" (s.)
11.40 Taki jest świat
12.00 Wiadomości
12.10 Agrobiznes
12.25 Horyzonty
12.45 „Klan" (s.)
13.10 Taksówka Jedynki: Mamma Mia
13.20 Kwadrans na kawę
13.35 Ambulatorium
13.45 „Sprawa serca" (film dok.)
14.10 Ambulatorium
14.15 Medycyna 2000
14.35 Ambulatorium
14.40 Brzuch
15.00 Wiadomości
15.10 W interesie publicznym
15.30 Rewizja nadzwyczajna
16.00 Muzyczny Serwis Jedynki
16.15 Teleexpress Junior
16.20 Rower Błażeja
17.00 Teleexpress
17.25 Jaka to melodia? (quiz)
17.50 Gość Jedynki
18.00 „Moda na sukces" (s.)
18.30 Credo 2000: Pojednanie
19.00 Wieczorynka: „Wielka podróż Bolka i Lolka"
19.15 Jutro weekend
19.30 Wiadomości, sport, pogoda
20.10 „Viper" (s.)
21.00 Sprawa dla reportera
21.25 Max Kolonko Mini
21.35 Tygodnik polityczny Jedynki
22.25 Monitor Wiadomości, sport
23.00 „Zaginięcie Sary" (film USA)
0.25 U progu...
0.45 Rewizja nadzwyczajna
1.10 MdM (pr. rozryw.)
1.40 Zwierzozbliżenia.

■ TVP 2:

7.30 Dziennik krajowy
8.00 Program lokalny
8.30 „Projektantki" (s.)
9.00 Transmisja obrad Sejmu
15.00 „Fitness Club" (s.)
15.30 Szalone liczby (teleturniej)
16.00 Panorama
16.10 „Czterej pancerni i pies" (s.)
17.10 Przygoda z wojskiem
17.30 Program lokalny
18.30 Panorama
18.55 Jeden z dziesięciu (teleturniej)
19.20 Dwójkomania
19.30 Jeden na jeden
20.00 „Co nam w duszy gra" (s)
21.00 Panorama, prognoza pogody
21.30 Dwójkomania
21.45 Patrz i sądź: „Fiołki są błękitne" (film USA)
23.40 „Najbardziej niebezpieczne pościgi policyjne świata" (s. dok.)
24.00 Nie ma gadania!: Wieczór pierwszy (kabaret)
0.30 „Trofeum zabójcy" (film USA).

■ TV KATOWICE:

7.00 „Srebrny koń" (s. anim.), 7.30 Jabłko Newtona, 8.05 Wita.j Egipcie (teleturniej), 8.30 Magazyn motoryzacyjny, 9.00 „Niezapomniany" (s.), 10.30 „Einstein" (s. dok.), 11.20 Europejskie ogrody zoologiczne, 11.35 Polskie stada i stydniny koni, 12.05 Podstawy gry na perkusji, 12.15 Dom pełen zwierząt, 12.25 Swego nie znacie (katalog zabyt.), 12.35 Podróże Obieżyśtopki, 13.00 Europa w zagrodzie, 13.35 „Nauka po roku 2000" (s. popul.nauk.), 14.00 U siebie, 14.30 „Eastenders" (s.), 15.00 Drynda, 15.30 Hulajnoga, 16.00 Babie lato, 16.15 Trochę kultury proszę, 16.30 Flesz-Aktualności, 16.35 „George i Leo" (s. dok.), 17.00 Młode kino, 17.30 Studio pod bukiem, 18.00 Aktualności, wiadomości sportowe, 18.20 Telemikser, 19.00 U siebie, 19.30 „Srebrny koń" (s. anim.), 20.00 Telekurier, 20.30 „Niezapomniany" (s.), 21.30 Aktualności, wiadomości sportowe, 21.45 Porozmawiajmy (publicyst.), 22.00 „Eastenders" (s.), 22.30 Magazyn motoryzacyjny, 22.55 Muzyka, 23.50 „Pasożyt" (film franc.).

■ POLSAT 1:

6.00 Piosenka na życzenie, 7.00 „Voltron" (s.), 7.25 „Faceci w czerni" (s. anim.), 7.50 Polityczne graffiti, 8.00 „Allo, Allo" (s.), 8.30 „Wysoka fala" (s.), 9.30 „Posłaniec szczęścia" (s.), 10.30 „Luz Maria" (s.), 11.30 „Miasteczko Evening Shade" (s.), 12.00 „Tato, co Ty na to?" (s.), 12.30 Disco Polo Live, 13.30 „Rodzina zastępcza" (s.), 14.00 Dyżurny Satyryk Kraju, 14.30 Kalambury (dla dzieci), 15.00 „Faceci w czerni" (s. anim.), 15.30 Informacje, 15.55 „Nowe przygody Robin Hooda" (s.), 16.45 „Alvaro" (s.), 17.45 „Luz Maria" (s.), 18.40 Super Express, 18.55 Informacje, prognoza pogody, 19.05 „Posłaniec szczęścia" (s.), 20.00 „Misja w czasie" (s.), 20.50 Losowanie Lotto, 21.00 „Ostry dyżur" (s.), 21.50 „System" (s.), 22.50 Informacje i biznes informacje, 23.05 Prognoza pogody, 23.10 Polityczne graffiti, 23.25 „Miodowe lata" (s.), 0.10 Super Express, 0.30 „Komando Grom" (film USA).

PIĄTEK 14 KWIETNIA

■ TVP 1:

6.00 Kawa czy herbata
7.50 „Król reklamy" (s.)
8.15 Krakowskie Przedmieście 27
8.25 Giełda
8.30 Wiadomości, prognoza pogody
8.45 „Przygody Misia Paddingtona" (s. anim.)
9.10 Ciuchcia
9.30 Muzyczna skakanka
10.00 „Po drugiej stronie morza" (film franc.)
11.30 „Watykan: Władza papieży" (film dok.)
12.00 Wiadomości
12.10 Agrobiznes
12.25 Wielkie sprzątanie
12.45 MdM po godzinach
13.30 Max Kolonko Mini
13.50 „Ocaleni z Holocaustu" (film dok.)
15.00 Wiadomości
15.10 Twarzą w twarz z Europą
15.30 360 stopni dookoła ciała: Chcem, ale nie potrafiem, czyli dyslekcja
16.00 Muzyczny Serwis Jedynki
16.15 Teleexpress Junior
16.20 Rower Błażeja
17.00 Teleexpress
17.25 Jaka to melodia? (quiz)
17.50 Gość Jedynki
18.00 „Moda na sukces" (s.)
18.25 MOC (mag. motor.)
18.45 Rodzinny puchar
19.00 Wieczorynka: „Madeline"
19.30 Wiadomości, sport, pogoda
20.10 „Nocna straż" (film ang.)
21.45 Pop Kanał
22.15 Kostiumik czy ubranko?: Tatuaż
22.25 Monitor Wiadomości, sport
23.00 Bezpieczny bank?
23.50 „Mroczne dziedzictwo" (s.)
0.35 „Krzyk" (film ang.)
1.55 „Najlepszy przyjaciel człowieka" (film USA).

■ TVP 2:

7.30 Dziennik krajowy
8.00 Program lokalny
8.30 „Projektantki" (s.)
9.00 Transmisja obrad Sejmu
15.00 „Fitness Club" (s.)
15.30 Szalone liczby (teleturniej)
16.00 Panorama
16.10 „Czterej pancerni i pies" (s.)
17.10 Przygoda z wojskiem
17.30 Program lokalny
18.30 Panorama
18.55 Jeden z dziesięciu (teleturniej)
19.20 Dwójkomania
19.30 Jeden na jeden
20.00 „Co nam w duszy gra" (s)
21.00 Panorama, prognoza pogody
21.30 Dwójkomania
21.45 Patrz i sądź: „Fiołki są błękitne" (film USA)
23.40 „Najbardziej niebezpieczne pościgi policyjne świata" (s. dok.)
24.00 Nie ma gadania!: Wieczór pierwszy (kabaret)
0.30 „Trofeum zabójcy" (film USA).

■ TV KATOWICE:

7.00 „Srebrny koń" (s. anim.), 7.30 Jabłko Newtona, 8.05 Wita.j Egipcie (teleturniej), 8.30 Magazyn motoryzacyjny, 9.00 „Niezapomniany" (s.), 10.30 „Einstein" (s. dok.), 11.20 Europejskie ogrody zoologiczne, 11.35 Polskie stada i stydniny koni, 12.05 Podstawy gry na perkusji, 12.15 Dom pełen zwierząt, 12.25 Swego nie znacie (katalog zabyt.), 12.35 Podróże Obieżyśtopki, 13.00 Europa w zagrodzie, 13.35 „Nauka po roku 2000" (s. popul.nauk.), 14.00 U siebie, 14.30 „Eastenders" (s.), 15.00 Drynda, 15.30 Hulajnoga, 16.00 Babie lato, 16.15 Trochę kultury proszę, 16.30 Flesz-Aktualności, 16.35 „George i Leo" (s. dok.), 17.00 Młode kino, 17.30 Studio pod bukiem, 18.00 Aktualności, wiadomości sportowe, 18.20 Telemikser, 19.00 U siebie, 19.30 „Srebrny koń" (s. anim.), 20.00 Telekurier, 20.30 „Niezapomniany" (s.), 21.30 Aktualności, wiadomości sportowe, 21.45 Porozmawiajmy (publicyst.), 22.00 „Eastenders" (s.), 22.30 Magazyn motoryzacyjny, 22.55 Muzyka, 23.50 „Pasożyt" (film franc.).

■ POLSAT 1:

6.00 Piosenka na życzenie, 7.00 „Voltron" (s.), 7.25 „Faceci w czerni" (s. anim.), 7.50 Polityczne graffiti, 8.00 „Allo, Allo" (s.), 8.30 „Nowe przygody Robin Hooda" (s.), 9.30 „Posłaniec szczęścia" (s.), 10.30 „Luz Maria" (s.), 11.30 „Miasteczko Evening Shade" (s.), 12.00 „Na własnych śmieciach" (s.), 12.30 „Trędowata" (s.), 13.25 „13. posterunek" (s.), 14.00 Sekrety rodzinne (pr. rozryw.), 14.30 Talent za talent, 15.00 „Tom i Jerry" (s. anim.), 15.30 Informacje, 15.55 „Wysoka fala" (s.), 16.45 „Alvaro" (s.), 17.45 „Luz Maria" (s.), 18.40 Super Express, 18.55 Informacje, prognoza pogody, 19.05 „Posłaniec szczęścia" (s.), 20.00 „13. posterunek" (s.), 20.35 „Miodowe lata" (s.), 20.50 Losowanie Lotto, 21.25 „Delta Force" (film USA), 23.45 Informacje i biznes informacje, 0.00 Prognoza pogody, 0.05 Polityczne graffiti, 0.20 „Różowa landrynka" (s.), 0.50 Super Express, 1.05 „Frankenstain przyszłości" (film USA).

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w programie

DZIEĆMOROWICE ZRÓWNAŁY KROK Z LIDEREM PIŁKARSKIEJ DYWIZJI

Dwa punkty z »importu«

Nasze dywizyjne drużyny przywiozły z obcych boisk 2 punkty za remisy Dziećmorowic w Zabrzegu i Olbrachcic w Szumperku (podobnie było jesienią). Wskutek porażki lidera tabeli „elektryci" zrównali się już punktami z Nowym Jiczynem! Tymczasem karwiniacy przegrali minimalnie w Krawarzach.

ZABRZEG - DZIEĆMOROWICE 2:2 (2:1). Dobry mecz dwóch kandydatów awansu. W pierwszych 15 minutach przeważali gospodarze; później siły się wyrównały. W 23. min. po akcji Kubiła do piłki doszedł **Šinkora** i było 0:1. Pięć minut później po rzucie wolnym wyrównał Mozga na 1:1 (goście reklamowali zagranie ręką). Ten sam gracz zdyskontował w 42. min. napór gospodarzy (2:1). Początek II połowy był podobny do pierwszej - po 15 minutach przerwagi Zabrzegu gra znów się wyrównała, ale też zaostrzyła (ŻK: 3 - 2). W ostatnim kwadransie inicjatywę przejęli „elektrycy". Na 4 minuty przed końcem, po faulu na Ligockim i rzucie wolnym Kulińskiego, futbolówkę odbiła od muru przejął **Noga** i wolejem wyrównał na 2:2. Remis jest raczej sprawiedliwym wykładnikiem sił. Sędziował **Chytil**; widzów 600. **(h)**

SZUMPERK - OLBRACHCICE 1:1 (1:0). Mecz rozegrano - pomimo sprzyjającej pogody - na żużlowym boisku... W 14. min. bramkarz Hekera (O) z trudem wybił strzał z 16 m, lecz wobec dobitki Chaloupki pod poprzeczkę był już bezbronny - 1:0. Od tego momentu goście przejęli inicjatywę, lecz efekiem był tylko strzał Bystronia w poprzeczkę. Po przerwie Refotal całkowicie opanował boisko i w 65. min. **Sukáč** zakończył ładną kombinację strzałem z 11 m w samo okienko - 1:1. W 5 minut później Menoulek huknął jeszcze w słupek bramki gospodarzy... ZK: 0 - 2 (Kvapil, Neuman). Dobrze sędziował Malchárek/w. 100. **(g)**

KRAWARZE - FC KARWINA B 1:0 (1:0). W wyrównanym spotkaniu egzekwowali gospodarze więcej rzutów wolnych i rożnych. W 43. min. zdobyli oni prowadzenie (Sebrala). W 88. min. na ich bramkę parł samotnie Schimke, lecz nie dał rady bramkarzowi, który sparował jego strzał. W 89. min. czerwoną kartkę za faul ujrzał Jurčik (K). W. 510/s. Slavík. **(L)**

Bruntal - N. Jiczyn 2:0(?), M. Albrechtice - Bystrzyca p. H. 2:0, W. Międzyrzecze - Rym. rzów 1:0 itd. Po 19. kol.: 1. N. Jiczyn 40 pkt. (45:19), **2. Dziećmorowice** W. 40 p. (32:10), 3. Bystrzyca p. H. 39 p., 4. Zabrzeg 36, 5. **Olbrachcice** 32, 10. W. Międzyrzecze (11) 24, 11. **FCK B** (10) 22, 15. WB B 12, 16. Krnów 8 pkt. **W sobotę:** Karwina B - Zabrzeg na M. (o 10 r. - Kovonie), Dziećmorowice - Brumal, Olbrachcice - Krawarze itd. (Opr. E

Koniec marzeń

❖ D. OSTRAWA - SKV HAWIERZÓW 3:0 (21, 19, 20). Cud się nie zdarzył. Hawierzowskim siatkarzom (zdecydowanym triumfatorom rozgrywek I ligi) również w 3. meczu lepszym rywalom w wejście do ekstraligi nie udało się. We wtorek pokonać outsidera najwyższej klasy Ostrawski Danzas znów pokazał większą rację, zwłaszcza w końcówkach setów i choć tym razem ustrzegł się błędów, potrafił wygrać w ciągu 56 minut.

Na formę hawierzowian ujemnie wpłynęła chyba zbyt długa przerwa między zakończeniem rozgrywek I ligi a początkiem baraży (przyjmowanie w wiele o wiele dłużej grali w ekstralidze). Pomimo to nie wszyscy gracze SKV byli w pełni sił (Křistek po anginie, Hanák przeziębiony). Pomimo to nie sprzedali oni tanio swej skóry, nawet skakując rywala dobrą grą w polu. Przy sile zawiódł we wszystkich 3 meczach Ścinajka. Klár... (

SPORT POLSKI

❑ **PŚ PIĘCIOBOISTÓW w Seulu:** 1. Imre Tiideman (Estończyk zdobył prawo startu w IO 2000) 5474 pkt.,... 9. Igor Warabida 5347, 24. M. Horbacz (obaj Polska).

❑ **W OTWARTYCH ME w żeglarskiej klasie Finn** u wybrzeży Palmy de Mallorki po 1. wyścigu prowadził M. Maier (RC), po trzech - Mateusz Kusznierewicz.

❑ **PIERWSZE MECZE ćwierćfinałowe piłkarskiego Pucharu Polski:** Polonia W-wa - Pomerania Police (III liga) 1:0 (86. Zwirgłauskas), GKS Bełchatów (II) - Wisła Kraków 1:0(1), Legia W-wa - A. Wronki (obr. trofeum) 3:2 (zwycięskiego gola strzelił w 86. min. Król); Widzew - RKS Radomsko (wczoraj wieczorem). Rewanże - 18 i 19 bm.

❑ **PIERWSZE MECZE hokejowych MŚ gr. B w Katowicach:** W. Brytania - Estonia 5:6, Niemcy - Słowenia 7:2. Spotkania Holandia - Kazachstan i **Polska - Dania** rozegrano wieczorem. **Dziś** m.in. **Polska - Kazachstan. (ef)**

▲ 16. SPORTKA: 2, 7, 8, 9, 13, 37 (11). **II LOSOWANIE:** 8, 26, 27, 29, 38, 49 (5). **SZANSA:** 762 873 *(bez gwarancji)*

LIDER „POLEGŁ" NAD ODRĄ ● IRP MARUDZI ● STONAWA - PLUS 5 PKT.

TAK PADAŁY BRAMKI

◆ MISTRZOSTWA ŚZF: Lichnów - L. Piotrowice 0:3 (0:1). Piłkarze Lokomotywy od początku górowali w każdym elemencie gry. Szanse Gajgera wyjaśnił jednak bramkarz; Hejnal z rzutu wolnego trafił w poprzeczkę; wolej Davida poszybował nad nią, zaś Gajger minimalnie spudłował. Dopiero w 36. min. Nogol zgubił obrońców i skośnym strzałem zaskoczył wybiegającego bramkarza - 0:1. W II połowie Nečasa zmienił Hruška i już w 49. min. płaskim strzałem podwyższył na 0:2. Nieco później 3 szanse gospodarzy obronił bramkarz Žiláb. Na kwadrans przed końcem David minął wszystkich obrońców NFC, lecz bramkarza nie zaskoczył. W 84. min. Wojnarowski, po kolejnym rogu Gajgera, główką ustalił wynik dnia. Grano fair (ŻK: Klečacký - Nečas). Sędziował Nytra/widzów 150.(K) **Bystrzyca - Frensztat 0:3 (0:2).** Goście wzięli rewanż za jesienną porażkę 3:4 u siebie. W 6. min. kapitan gospodarzy, Hadrava, nie trafił do pustej bramki... Potem gra przelewała się z jednej strony boiska na drugą. W 17. i 32. min. Kovařík „załatwił" prowadzenie nieco lepszych gości, którzy przeważali również w II połowie. Ich zwycięstwo przypieczętował w 71. min. Matuška. ZK: 1 (Szlaur) - 1; bardzo dobrze sędziował Bednář z O.-Hrabówki/w. 150.(s) **HD Bogumin - Fulnek 5:0 (0:0)!** Pierwsza połowa w ogóle nie wskazywała na takie lanie lidera, którego szanse zaprzepaścili Šesták, Vojkůvka i Sukup. Z drugiej strony Bajnar (B) główkował ponad bramką I. Zwingera. W II połowie zasługą **strzałowo świetnie dysponowanego M. Hanusa** rozpoczęła się istna kanonada „Fai": w 54. min. ukarał on błąd bramkarza, w 58. po rzucie rożnym Fluxy podwyższył on na 2:0, zaś kiedy goście musieli od 77. min. grać bez wykluczonego Schindlera (za niesportową postawę), padły dalsze 3. gole: 81. - znów Hanus (hat-trick), 82. - Opic i 84. - jeszcze raz Hanus 5:0. W tym momencie 43-letniego bramkarza I. Zwingera zluzował jego 21-letni syn - Tomáš. ZK: 3 (Opic, Burti, Fluxa) - 4; Smatana/165.(PV) **Wigantice — Poruba 1:2 itd. Po 19. kol.:** 1. Fulnek 41, 2. Poruba (3) 40, 3. Piotrowice (4) i 4. Bilowec (2) po 38, 5. Frensztat (7) 31,... 8. Bystrzyca (5) 29, 9. HDB (11) 26, 16. Zubrzi 8 pkt.

◆ IA KLASA - A: Skrzeczoń - ČSAD Hawierzów 4:2 (2:2). Rewanż Rapidu za jesienną porażkę 1:3. Praktykował on wprawdzie techniczną, ale mało aktywną grę, zwłaszcza w I połowie, kiedy to goście grali bardziej agresywnie, zdobywając prowadzenie ze strzałów Wali (w 15. i 20. min.). Przed przerwą wynik skorygowali Granica (główką) i Fábry (z karnego za podcięcie Piskorza). Po przerwie znów atakowali hawierzowianie, wypracowując szanse na co najmniej 2 mecze (Tomi był 3 razy, Dluhoš - 2 razy sam na sam), lecz obrona miejscowych nie popełniła już poważniejszego błędu; po szybkich kontrach udało się skrzeczoniakom przechylić szalę zwycięstwa na swą stronę zasługą Motlocha i znów Granicy (po precyzyjnym dośrodkowaniu Fábry'ego). ZK: 0 - 1; Prasek/300.(kh) **M. Opawa - Pietwald 1:3 (0:0).** Pietwaldzianie nie rezygnują z miejsca u góry. Przed przerwą szansę zaprzepaścił Volný, zaś Stavinoga huknął w poprzeczkę. Gole zaczęły padać po przerwie: 53. - Budina (główką w okienko po centrze Famfulíka), 58. - samobój 1:1, 69. - znów Budina (po solowym rajdzie do pustej bramki) 1:2 i 82. - Famfulík (z 20 m rzutu wolnego) 1:3. ZK: 2 - 2; Holý/50.(k) **Gruszów - Jákl K. 1:1 (0:1).** W I połowie przeważali dobrze grający karwiniacy, strzelając wszakże jedną bramkę w 23. min. z nogi Minárika (as. Szebesta). Ponadto obaj wymienieni mieli po 2 sytuacje sam na sam... Po przerwie starali się przyjezdni trzymać piłkę w środku boiska, co udawało im się do... 90. minuty, kiedy to gospodarze z 17-m rzutu wolnego trafili w okienko - 1:1. ZK: 3 - 0; CK - Bielan (K); s. Hrňa.(p) **Hoszczalkowice - Sl. Orłowa 1:0 (0:0).** Slavia walczyła dzielnie, nie chcąc stracić kontaktu z sąsiadem w tabeli. Od 30. min. jednakże lekką przewagę uzyskali gospodarze, utrzymując ją również po przerwie. W 57. min. od linii środkowej boiska uciekł samotnie Urbanec, wymanewrował całą obronę i rozstrzygnął losy meczu. W 80. min. ujrzał on wszakże czerwoną kartkę (po 2. ŻK). Rozpaczliwy napór końcowy orłowian nie przyniósł już efektu. Czysty mecz dobrze sędziował Urban.(k) **Bolatice - Koberzyce 1:1... LOK.:** 1. Skrzeczoń 32, 2. Pietwald (4) i 3. Koberzyce (2) po 30, 4. M. Lazce (5) 28,... 6. Jákl 25, 7. ČSAD 23, 11. Hoszczalkowice 20, 12. Orłowa 13, 14. Lhota D. 3 pkt.

◆ IA KLASA - B: Niebory - Cz. Cieszyn 1:0 (1:0)! Druga z rzędu porażka wiosenna liderа. Gospodarze zaczęli w lepszym stylu, lecz Kuczyński w 10. min. przestrzelił z 11 m. Potem bramkarz Rufer (N) obronił główkę Franka z 11 m. Nieboranie mieli nieco więcej z gry i szans; na kilka minut przed przerwą piłkę w biegu przejął Kołłósvský i wykorzystując nieporozumienie między obrońcą a bramkarzem gości przelobował Holboją - 1:0. W II połowie cieszyniacy, sprawiający lepsze wrażenie, starali się wyrównać, lecz nie dochodzili do pozycji strzeleckich; brak kontuzjowanych Zimy i Kantora daje im się we znaki. W 66. min. Figura (N) oddał płaski strzał obok słupka, lecz tym razem Holbojbył na miejscu. Na 10 minut przed końcem Kołłósvský z Kubalą (N) dawali sobie tak długo pierwszeństwo w oddaniu strzału, aż im rywal odebrał piłkę. W napadzie ambitnie grających gospodarzy korzystnie zaprezentował się młody R. Mikulka, pozyskany z Nydku. ZK: 2 - 1, CK - Przeczek (N) po 2. żółtej w. 300/Šiorek. **Wędrynia - Pietwald na M. 2:3 (1:2).** W I połowie lepszym zespołem byli goście, w drugiej mocno naciskali gospodarze. Bramki padły: 15. - Kubík z karnego 1:1, 25. - Ondráček 1:2, 70. - Kubík z karnego 2:3. ZK: 4 - 2; Fr**nek/60.(f) Frydlant - Frzibor** 4:2, Hodslava - Widcze 3:0, Polanka - Fryczowice 1:2(f) i **Lok.:** 1. Cz. Cieszyn 37, 2. Frydlant (3) i Widcze (2) po 31,... 8. Wędrynia 20, 10. Niebory 18, 14. Fryczowice 13 pkt.

◆ IB KLASA: Stonawa - Żuków G. 1:2 (0:0). Przodownik zwiększył przewagę nad wiceliderem do 5 punktów. Mecz na szczycie przyniósł wyrównaną grę. Więcej szczęścia mieli stonawianie, dla których bramkę na wagę zwycięstwa strzelił w 86. min. junior Szczepański (kiwnął stopera Klimszę i przelobował bramkarza Mrózka). ZK: 5 - 2; Sliacky/150.(s). **Lutynia D. - Wierzniowice 2:1 (1:1).** Gospodarze mieli w sąsiedzkim derby więcej z gry i szans bramkowych. Minuty mecz: 5. - Hawot 0:1; 16. - bramkarz gości Sagan sparował rzut karny Mucka; 24. - Jurenčák z 12 m 1:1; 57 - Adamczyk (z dobitki po błędzie bramkarza Lutyni) 2:1. ZK: 3 - 2; Viščor/200.(hk) **Wojkowice - IRP B 3:4 (1:2).** Cieszyniacy prowadzili już 4:1, ale w końcu z trudem utrzymali swoje cięstwo. Ich gole strzelili: Karteczka, S. Franek, T. Skoupil i Špernoga. Sędziował Knoll/6. **Śmilowice - Zabłocie 2:5 (1:2).** Gospodarze walczyli z werwą, ale mieli pecha, bowiem przyjezdni grali sprytnie w obronie i nie dopuszczali ich do poważniejszych akcji; sami zaś z szybkich kontr stwarzali mnóstwo szans, strzelając z nich bramki, nieraz dość tanio kosztem: 24. Filipek (z podania Rud. Prochárka) 1:0; 31. - Gřibek (z dobitki) 1:1, 37. - Jasáš (z 62. Kovařík, 64. - Bílý (obaj po samodzielnych akcjach) 1:4, 72. - Radek Procházka (z karnego) 2:4, 77. - Kovařík (również z karnego) 2:5. ZK: 1 - 1; Paululík/60.(pg) **Dąbrowa - Oldrzychowice 2:1 (1:1).** Dobry, wyrównany i widowiskowy mecz z akcjami po obu stronach boiska. Już w pierwszych minutach Robert Mauritz i Mabdal (Oldrz.) nie trafili w światło bramki; w 13. - Kolášek (D) huknął w poprzeczkę, w 21. - Uherek po rzucie rożnym i główce Trlifaja 1:0; 42. - Robert Mauritz po dośrodkowaniu uthumi piłkę na piersi i wolejem 1:1; 50. - Czyż (O) spudłował; 71. - Owczarzy z podania Witosza i po długiej kontrze przelobował bramkarza - 2:1. Potem już górnicy panowali nad sytuacją. ZK: 0 - 3; Návrat/50.(LK) **Jabłonków - St. Miasto 34 (1:0).** W meczu o miejsce w środku tabeli odniósł Spartak I. wiosenne zwycięstwo. Bz: 16 - Heczko 1:0; 60. - Valas 1:1; 66. - Cieślar (głową z dośrodkowania Walka) 2:1 i 69. min. - Brożek (po akcji napadu) 3:1. ZK: 0 -1; Samek/100.(p). **HD Bogumin B - Raszkowice 5:1 (1:0).** Lidery rewanż hutników za jesiennych 2:5. Bz: Hanus 2, Piekło, Šrámek, Kudlík - Antonín (z 3:1). ZK: 4 - 1; Priesol/100.(h) **Lokaty:** 1. Stonawa 38 pkt., 2. Żuków G. 33, 3. Wierzniowice 30, 4. IRP B 26, 5. Lutynia i 6. Zabłocie po 25, 7. Dąbrowa 23, 8. Jabłonków (9) 22,... 11. HDB 19 pkt.

DONIESIENIA Z TERENU

● HOKEJBALLIŚCI HBC KARWINA pokonali w ostatnich meczach zasadniczej części rozgrywek ekstraligi 3. w tabeli **Policzkę 3:0** (0:0, 2:0, 1:0) oraz 11. **Chrudim 4:1** (1:0, 1:1, 2:0) i jako nowicjusze najwyższej klasy RC zajęli wysokie 8. miejsce (13 zwycięstw, 3 remisy i 14 porażek, 29 pkt. - bramki 76:84). 9. Zlin, który pokonał Jihlawę 5:4 i J. Hradec 7:0, zgromadził również 29 pkt. i ma lepszy stosunek bramek 96:90, ale karwiniacy mają z nim lepszy bilans wzajemnych spotkań (3:1 i 2:2), dzięki czemu oni zmierzą się **w ćwierćfinałach playoff** z liderem tabeli - Radouczem Mlada Boleslaw (pierwszy mecz 29 bm.). **-rk-**

● TYTUŁ międzynarodowej mistrzyni Słowenii w slalomie zdobyła w Krkavcu karwinianka **Ewa Kurfürst**, wyprzedzając brązową medalistkę IO w Lillehammer - Dovžan, znaną alpejkę Bokal i inne rywalki.

● EL NINIO Praga - B. HAWIERZÓW 3:6. Ostatni poniedziałkowy mecz drużynowego mistrzostw RC mężczyzn w tenisie stołowym był już tylko formalnością. **Kol.:** 1. WB F-M 7 pkt., 2. NH Ostrava 25, 3. Robot M. Lazce A 2, **4. B. Hawierzów** 21 pkt. (41:39), 5. El Nino Praga 13 i 6. M. Lazce B 10 pkt.

● ROK przed upływem kontraktu z kończył **A. Hadamczik** pracę trenerską w ekstraligowym HC Stalownicy Trzyniec. Jest jednym z kandydatów do objęcia funkcji szkoleniowca w Witkowicach.

● CZESKI CIESZYN - CIESZYN. Towarzyskie mecz koszykówki mężczyzn - dziś o godz. 17 w hali Polskiego Gimnazjum.

● TURYŚCI Slavoja Cz. Cieszyn zainaugurują sezon w sobotę 15. 4. przed sezonem „Zuzana" w Mostach k. J., skąd wyruszą do Skałtę. Pociąg z Cz. Cieszyna o 8.20.